Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Łajer Folksblat

פּרייז 20 גראָשען

היינט 8 זייטען

לאָדזשער פאָלקסבלאַט

אונפּאַרטייאישע פּאָליטיש - געזעלשאַפטליכע טאָג - צייטונג

Nr. 16 (1009) | Łódź, Sroda 19 Stycznia 1927 | פינפטער יאָהרגאַנג | לאָדז, מיטוואָך טז שבט תרפ״ז. | Nr. 16 (1009)

אַדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאָדז, פּעטריקאָווער 21, טעל. 24-71 || Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21. Tel 24-7

מאַסענוויז וועט מען קאָנצעסיעס נישט צונעהמען,

פערזיכערט דער פינאַנץ-מיניסטער אַ דעלעגאַציע פון יוד. כאַלא

וואַרשא, 18. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). היינט האָט זיך אַ דעלעגאַציע פון יודישען קאָלאָ אין די פּערזאָנען פון די דעפּוטאַטען פּראָפּ. טיג. האַווגער און ווישליצקי פאָרגעשטעלט פאַר'ן פינאַנץ-מיניסטער טשעכאָוויטש און מיט איהם אָפּגעהאַלטען אַ קאָנפערענץ וועגען די לעצטע פעראָרדנונגען בנוגע די קאָנצעסיעס. בעת דער קאָנפערענץ איז אויך אַנוועזענד-געווען דער וויצע-מיניסטער גירא און דער פערוואַלטער פון דער קאָנצעסיעס אָפּטיילונג דובזשיצקי.

די דעפּוטאַציע האָט אָנגעוויזען, אַז אין אַ רייהע ערטער האָבען די פינאַנץ קאַמערן צוריקגעצויגען די קאָנצעסיעס ביי אַלע נישט פּריווילעגירטע פּערזאָנען. הגם זיי האָבען געזאָלט צוריקציהען נאָר 15 פּראָצ. פון די קאָנצעסיעס. אין אַנדערע ערטער האָט מען דעם פערמעגענס צושטאַנד פון 10 טויזענד זלאָטעס אָנערקענט פאַר אַ סיבה צוצונעהמען די קאָנצעסיעס.

דער פינאַנץ-מיניסטער טשעכאָוויטש האָט געענטפערט דער דעלעגאַציע, אַז ער שטעהט ווייטער אויפ'ן שטאַנדפּונקט, אַז 15 פּראָצ. פון די קאָנצעסיעס דאַרפען צוגעטיילט ווערען איצט די אינוואַלידען, אָבער דאָס דאַרף געשעהען נישט אויפ'ן אַ מאַסען אופן. אין די ביידע פראַגען, וואָס די דעלעגאַציע האָט אינטערווענירט, האָט דער מיניסטער צוגעזאָגט צו פעראָרדנען אין הסכם מיט די שוין בעשטימטע פּרינציפּען, אַז אַ פערמעגען פון 10,000 זל. קען נישט דינען אַלס אַ גרונד אָפּצונעהמען די קאָנצעסיע און אַז דאָס זאָל נישט געשעהען מאַסענוויז.

נישט געלונגענער אַטענטאַט אויף אַ הויכען ענגלישען בעאַמטען אין עבר-הירדן.

ירושלים, (יט״אַ) אין דער הויפּט-שטאָט פון עבר הירדן אמאן איז געמאַכט געוואָרען אַ בעוואָפענטער אַטענטאַט אויף דעם שטעלפערטרעטער פון פאָרשטעהער פון דער ענגלישער מאַכט אין עבר-הירדן רידינג. דער אַטענטאַט איז נישט געלונגען. דער אָנפאַלער איז ענטוואָפענט און אַרעסטירט געוואָרען.

הילפס-אַקציע פאַר יודישע אַרבייטסלאָזע אין פּאַריז.

פּאַריז. (יט״אַ). כדי צו אונטערשטיצען די צאָהלרייכע יודישע אַרבייטסלאָזע אין פּאַריז, וואָס ליידען שטאַרק פון נויט, האָט זיך געשאַפען אַ הילפס-קאָמיטעט. דער קאָמיטעט האָט געעפענט 3 פאָלקס-קיכען, וואָס גיבען אומזיסט שפּייז פאַר אַרבייטסלאָזע. דער הילפס-קאָמיטעט האָט גערופען אַ בעראַטונג, אין וועלכער עס האָבען זיך בעטייליגט די פעדעראַציע פון די יודישע געזעלשאַפטען אין פּאַריז און אַנדערע אָרגאַניזאַציעס.

עס איז אויסגעוועהלט געוואָרען אַ קאָמיסיע פון 15, וואָס דאַרף צענטראַליזירען די הילף טעטיגקייט. אויף דער בעראַטונג איז גלייך געזאַמעלט געוואָרען 9000 פראַנק.

ראָמאַן-פּרעמיען-קאָנקורס
פון „נייעם פאָלקסבלאַט"
קופּאָן № 5

אַרעסטירט דעם קרייז-קאָמיטעט

פון די קאָמוניסטען אין ווילנא.

סיים-מאַרשאַלעק רופט צונויף אַ זיצונג פון סיים צוליב די אַרעסטען פון די דעפּוטאַטען.

ווילנע, 18 (אַטע) נעכטען ביינאַכט איז אַרעסטירט געוואָרען אין קאָמפּלעט דער ווילנער קרייז-קאָמיטעט פון דער פּוילישער קאָמוניסטישער פּאַרטיי. אין לאָקאַל האָט מען געפונען אויפרופען, פלוגבלעטער א.א.וו. פון די געפונענע דאָקומענטען דרינגט מען וועגען צוזאַמענאַרבייט פון די קאָמוניסטען מיט דער ווייסרוסישער הראמאַדע. דער הויפּט-אָרגאַניזאַטאָר פון קאָמיטעט איז געווען יוזעף שטרומפּף.

ווילנאַ, 18 (אַטע) דער הויפּט-קאָמיטעט, וועלכער רעפּרעזענטירט אַלע ווייסרוסישע אָרגאַניזאַציעס, האָט אַרויסגעלאָזט אַן אויפרוף, אין וועלכען דער דער יוסטיץ מיניסטער מעישטאָוויטש ווערט שאַרף אַטאַקירט פאַר זיין פיינדליכער שטעלונג צו די נאַציאָנאַלע מינדערהייטען.

ווילנאַ, 18 (אַטע) צוליב'ן אַרעסט פון דירעקטאָר פון דער ווייס רוסישער באַנק אָסטראָווסקי און פון אַלע פּראָקורענטען, האָט די באַנק פאַקטיש אויפגעהערט צו עקזיסטירען.

וואַרשא, 18 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) דעפּ. סאַפּיעל האָט קאָנפערירט מיט'ן סיים מאַרשאַלעק וועגען די אַרעסטירטע דעפּוטאַטען. ס'איז בעשלאָסען געוואָרען צונויפצורופען אויפ'ן 24 טען די רעגולאַמין-קאָמיסיע, וועלכע דאַרף זיך פאַרנעהמען מיט דעם ענין.

דעם סעג. באַנדאָנאָוויטש האָט דער סיים-מאַרשאַלעק ערקלערט, אַז די אַרעסטירטע דעפּוטאַטען האָבען, לויט די אינפאָרמאַציעס פון דער מאַכט, זיך ערלויבט מעהר, ווי דאָס איז בכלל ערלויבט אַ דעפּוטאַט. די מאַכט טראָגט די אחריות פאַר איהרע אינפאָרמאַציעס. דער מאַרשאַלעק רופט צונויף אויפ'ן 29 טען אַ סיים-זיצונג וועגען די אַרעסטען פון די דעפּוטאַטען.

נעזעץ וועגען רעקרוטען-פּאַבאָר אַריינגעטראָגען אין סיים

פּראָיעקט אין דער לאַנד-פערטיידיגונג.

וואַרשא, 18. (טעלעפאָניש פון אונזער סיים-קאָרעספּאָנדענט). דער קריגס-מיניסטער, מאַרשאַל פּילסודסקי האָט איבערגעשיקט צום סיים-מאַרשאַלעק דעם געזעץ-פּראָיעקט וועגען רעקרוטען-פּאַבאָר אויפ'ן יאָהר 1927.

וואַרשא, 18. (אַטע). אונטער'ן פאָרזיץ פון מאַרשאַל פּילסודסקי האָט זיך אָנגעהויבען די קאָנפערענץ וועגען אַנווענדען פּראָיעקט אין דינסט פון דער לאַנד-פערטיידיגונג. אַ הויך דעלעגאַטקע נעהמען אַנטייל אין דער קאָנפערענץ אַ רייהע העכערע מיליטערישע פּערזענליכקייטען.

שרעקליכער מאָרד הינטער פּשעמישל.

לעמבערג, 18 (טעלעפאָניש) אין בוקאָוויץ נעבען פּשעמישל איז ענטדעקט געוואָרען אַ מאַסען-מאָרד, וועלכער איז בעגאַנגען געוואָרען מיט אַ רויב-צוועק. באַנדיטען האָבען זיך אַריינגעריסען אין הויז פון לאַנדווירט פּראָנטשישעק לאָורא, און ערמאָרדעט איהם, זיין פרוי און 7-יעהריגען זוהן. דערנאָך האָבען זיי אונטערגעצונדען דאָס הויז און זענען ענטלאָפען.

לעבראָן פערמשפּט אויף 4 יאָהר תפיסה

וואַרשא, 18 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) היינט האָט זיך פערענדיגט דער פּראָצעס פון העניק ליקערניק-לעבראָן, וועלכער האָט דערשאָסען אויס אייפערזוכט דעם גרוזינישען פּאָעט און נאַציאָנאַלען טועער סערגאָ קורוּלישווילי. לעבראָן איז פערמשפּט געוואָרען אויף 4 יאָהר שווערע תפיסה. ער דערלאַנגט אַן אַפּעלאַציע.

כ'זוך צו קויפען א
שלאָף-צימער
אָבער נור אין גוטען צושטאַנד. אָפערטען אָפּצוגעבען אַדמ. פון דער צייטונג פאַר „M. J."
667

יוריסט י. אינפעלד
וואוינט איצט הסכאַדניאַ 69.
שפּרעכשטונדען פון 5 ביז 8 אָווענד.

וויכטיג פאַר
קישקע-סוחרים!
פון 15-טען ד. ח. פערקויפען מיר אַמעריקאַנער קישקעס מיט 30 פּראָצענט ביליגער!
Tow. Handlowe
„JELITPOL"
Łódź, Zgierska 26, tel. 54-79.
491

נאָך לאַנגע און שווערע ליידען איז נעכטען געשטאָרבען מיין ליבער מאַן, אונזער טייערער פאָטער און ברודער

נ. ע. הערש נאָרדשטל

(אין עלטער פון 63 יאָהר).

די לויה קומט פאָר היינט מיטוואָך, דעם 19-טען יאַנואַר ד. י., פּינקטליך האַלב 2 מיטאָג פון טרויער-הויז, פּעטריקאָווער 17, וועגען וואָס עס טיילען מיט אין טיפער טרויער

די הינטערבליבענע.

513

די קאָניונקטור איז אָגינסטיגע,

אָבער נישט אַזוי, ווי זי איז געווען פריהער

ענטפערס פון האַנדעלס-מיניסטער אויף די פראַגען פון „נייעם פאָלקסבלאַט".

וואַרשא, 18 טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) היינט איז פאָרגעקומען אַ פּרעסע-קאָנפערענץ ביים האַנדעלס-מיניסטער קוויאַטקאָווסקי. די קאָנפערענץ האָט געדויערט איבער 3 שעה און איז געווען געווידמעט דער ווירטשאַפטליכער לאַגע אין לאַנד. דער מיניסטער האָט זיך אָפּגעשטעלט אויפ'ן האַנדעלס-בילאַנס פאַר'ן פערגאַנגענעם יאָהר און האָט אָנגעוויזען אויף זיין פּאָזיטיוון כאַראַקטער. דער עודף פאַר'ן יאָהר איז געווען צירקאַ 760,000 זלאָטעס. כאַראַקטעריסטיש איז דער בילאַנס פאַר דעצעמבער, וועלכער האָט זיך פערענדיגט מיט אַן איבערשוס פון 27,834,000 זל. מ'מוז אָבער פעסטשטעלען דערביי, אַז סיי דער אימפּאָרט און סיי דער עקספּאָרט פאַר דעצעמבער האָבען זיך פערקלענערט. הגם דער קויהלען-עקספּאָרט האָט זיך פערקלענערט, זענען אָבער פאָרהאַנען ווייטערע גוטע אויסזיכטען.

דער מיניסטער געהט דאַן איבער צו די אַרבייטען פון מיניסטעריום אויף אויסצופאָרשען די קאָניונקטור און רעדט וועגען די נייע געזעצען, וואָס דאָס מיניסטעריום פיהרט איין אין לעבען. דער אינדוסטריע געזעץ איז געשטיצט אויפ'ן פּרינציפּ פון דער קאָנסטיטוציע וועגען פרייען אויסוואַהל פון בעשעפטיגונג. דאָס געזעץ זעהט נישט פאָר קיין צוואַנג-צעכען, די צייגנישען וואָס ווערען געפאָדערט טראָגען אַ פאַך-כאַראַקטער.

די האַנדעלס-קאַמערען, די אַרבייטס-קאָמיסיע און די האַנדווערקער-קאָמיסיע וועלען בילדען דעם העכסטען ווירטשאַפטס-ראַט, וואָס וועט דעצידירען אין אַלע פראַגען, נאָכדעם האָט זיך ענטוויקעלט אַ דיסקוסיע. דער מיטאַרבייטער פון „נייעם פאָלקסבלאַט" האָט געשטעלט דעם מיניסטער אַ רייהע פראַגען.

— ווי שטעלט זיך פאָר די קאָניונקטור אין צוזאַמענהאַנג מיט דער פערקלענערונג פון קויהלען און תבואה עקספּאָרט?

— די קאָניונקטור איז אַ גינסטיגע, הגם נישט אַזוי גוט ווי זי איז געווען פריהער.

— צי האָט די רעגירונג אויסגענוצט די קויהלען-סיטואַציע אויך פאַר זיך, צי פון איהר האָבען גענאָסען נאָר די קויהלען-מאַגנאַטען?

— דירעקט האָט די רעגירונג גענאָסען וועניג, אומדירעקט אָבער גאַנץ בעדייטענד, טיילווייז דורך די אַלגעמיינע שטייערן און טיילווייז דורכ'ן פערמעגענס-שטייער.

— אַלע געשאַפענע אינסטיטוציעס ווערען בעטראַכט אַלס זעלבסטפערוואַלטונגס-אינסטיטוציעס. פאַרוואָס איז בנוגע זיי געבראָכען געוואָרען די פּרינציפּען פון דער אַלגעמיינער וואַהל-אָרדינאַציע?

— די וואַהל-פּרינציפּען זענען צוזאַמענגעשטעלט געוואָרען אויפ'ן גרונד פון אַ הסכמה צווישען אַלע סוחרים-פעראיינען אַ חוץ דעם וואַרשאָווער יודישען סוחרים-פעראיין. דאָס איז נישט געווען געגען די יודישע פערלאַנגען, ווייל די יודישע סוחרים פון מזרח-גאַליציען האָבען זיך אַרויסגעזאָגט פאַר'ן אָנגענומענעם קאָמפּראָמיס.

— צי זענען די „פעהיגקייט צייגנישע" נישט אין סתירה צו דער קאָנסטיטוציע?

— דאָס איז אַ ריינע פאָרמאַליטעט.

— מיט וואָס ערקלערט זיך, אַז אין דער אַנקעטע קאָמיסיע איז נישטאָ קיין פאָרשטעהער פונ'ם וואַרשאָווער יודישען סוחרים-פעראיין? צי נישט מיט דער מיינונג, אַז אין די פראַגען פון קאַלקולאַציע, חשבון א.א.וו. זענען די פוילישע כוחרים אַלע מאָל שטאַרקער?

— אַלע ווירטשאַפטליכע אָרגאַניזאַציעס האָבען-צוגעשטעלט ליסטעס פון וועלכע קיינער איז נישט געשטראָכען געוואָרען, מעגליך, אַז ס'איז פאָרגעקומען אַ קאַמף צווישען די אָרגאַניזאַציעס גופא.

נאַטירליך, אַז די דאָזיגע לעצטע תשובות פונ'ם האַנדעלס-מיניסטער האָבען נישט אויפגעקלערט די לאַגע.

— מיט וואָס ערקלערט זיך דער אומשטאַנד, וואָס ס'איז נישט אויסגעקויפט געוואָרען אַזאַ גרויסע צאָהל פּאַטענטען?

— אין יאַנואַר ווערען פעליג זעהר פיל שטייערן, ביי די סוחרים איז דעריבער געווען אַ שטאַרקער געלד-מאַנגעל.

צום סוף האָט דער מיניסטער קאַטעגאָריש אָפּגעלייקענט, אַז דער צאָל-טאַריף זאָל געהעכערט ווערען.

וואָס איז פאָרגעקומען אין רומעניע

„פּאָגראָמען" צי „אַטאַקעס מיט געשלעגערייען".

בוקאַרעשט. (יט"אַ) דער רעגירונגס-אָפיציאָז „אינדרעפּטאַריא" האָט די לעצטע צייט אָפּגעדרוקט אַ רייהע אַרטיקלען, אין וועלכע די צייטונג דריקט אויס אַ וואונדער פאַרוואָס די יודען פון רומעניען לייקענען נישט אָפּ די קלאַנגען וועגען די פּאָגראָמען אין רומעניע. אין אַ לייט-אַרטיקעל שרייבט „א נדרעפּטאַרייא". עס איז טרויעריג וואָס די יודען אין פוילען, אַמעריקאַ און ארץ-ישראל פיהרען אַ קאַמפּאַניע געגען רומעניען, וואָס פאַר אַ אינטערעס האָבען די יודען, וואָס גרופּירען זיך אַרום דער ציוניסטישער פּאַרטיי צו פיהרען אַ קאַמפּאַניע געגען רומעניען, ווייסען מיר נישט. מיר וועלען זיך נישט נעהמען אָפּלייקענען די דאָזיגע פאַלשע זאַכען, אָבער מיר שטרייכען אונטער, אַז די יודען פון דאַנען שווייגען און פּראָטעסטירען נישט. מיר וועלען דאָס געדענקען.

די טשערנאָוויצער „אָסט-יודישע-צייטונג" האָט זיך אָפּגערופען אויף די פאָדערונגען פון דער „אינדרעפּטאַריא" און שרייבט אין אַ אַרטיקעל: „מיר קאָנסטאַטירען, אַז דער נאָמען „פּאָגראָם", וואָס איז בענוצט געוואָרען בנוגע די אַנטיסעמיטישע עקצעסען אין רומעניען, איז אַ איבערטרייבונג, ווייל אין געוועהנליכען געברויך הייסט „פּאָגראָם" מאַסען-הריגות פון יודען דורך אָרגאַניזירטע באַנדעס. אַזעלכע הריגות (פּאָגראָמען) זענען נישט פאָרגעקומען. די צייטונג ווייזט אָן, אַז עס זענען נאָר פאָרגעקומען „אַטאַקעס" מיט געשלעגערייען געגען יודען אין דעם בוקאַרעשטער אוניווערסיטעט, אין קישינעוו און קאַלאַראַש, אויפ'ן באַל אין קלויזענבורג, אין די צוגען א. אַ. וו.

די צייטונג קאָנסטאַטירט ווייטער, אַז אין ערגעץ האָבען די מאַכט-אָרגאַנען נישט גענומען קיין פערטיידיגונגס מיטלען און האָבען נישט דערשטיקט די דאָזיגע עקסצעסען. קיין איין איינציגער שולדיגער איז נישט בעשטראָפט געוואָרען

דער קאַמף צווישען די בעלזער און די מונקאַטשער חסידים.

פּראַג (יט"אַ) ווי עס ווערט מיטגעטיילט די „גאַראַדני ליסטי" פון פּרעשבורג האָט דער קאַמף צווישען די יודישע קהלות אין קאַרפּאַטענרוסלאַנד צוליב די מחלוקת צווישען די בעלזער און מונקאַטשער חסידים אָנגענומען אַזעלכע פאָרמען, אַז דער גובערנאַטאָר דר. יעך האָט פעראָרדענט צו אַרעסטירען אַלע פערזאָנען, וואָס זענען בעגאַנגען גוואַלד-טאַטען. מען האָפט, דאָס ביידע צדדים וועלען ענדליך אָבשטעלען דעם קאַמף. די טעראָר-אַקטען פון די מונקאַטשער חסידים, וואָס האָבען זיך נישט אָבגעשטעלט אפילו פאַר אַן אָנפאַל אויף אַ שוהל האָבען בעוואויגען דעם פּראַגער ראַבינער דר. זינגער צו בעטען דער רעגירונג זי זאָל ענערגיש אינטערווענירען.

ווייטערדיגע פּרטים וועגען מאַסען-אַרעסטען

די שטימונג אין סיים.—די ווייסרוסישע „הראַמאַדע".—קאָמוניקאַט פון דער אונאַפּ. פּויערים-פּאַרטיי.—וואָס זאָגט די ווייס-רוסישע באַנק.—אַרעסטירט לינקע פּ. פּ. ס.—אַרעסטירטע דעפּוטאַטען דעמאַסקירען די קאַמערען. — ענטפער פון יוסטיץ-מיניסטער. — נייע אַרעסטען.

וואַרשאַ, 18 (טעלעפאָניש) אין סיים זענען נאָך נעכטען געווען זעהר וועניג דעפּוטאַטען, נאָר צווישען די, וועלכע זענען געקומען אין דער סיים געביידע איז געווען צו בעמערקען אַ געוויסע נערוועזע שטימונג אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן אַרעסט פון די ווייס-רוסישע דעפּוטאַטען

עס האַנדעלט זיך דאָ נישט וועגען די אַרעסטירטע דעפּוטאַטען, נאָר וועגען דעם אופן ווי אַזוי זיי זענען אַרעסטירט געוואָרען.

מען געפינט, אַז דער פּונקט 21 פון דער קאָנסטיטוציע, אויף וועלכען דער רעגירונגס-קאָמוניקאַט בערופט זיך איז דאָ אַבסאָלוט נישט צוגעפּאַסט. אין דעם דאָזיגען פּונקט רעדט זיך וועגען אַ געוועהנליך (פּאָספּאָליטע) פערברעכען און דאָס פּאָליטישע פערברעכען, וועלכעס מען וואַרפט פאַר די אַרעסטירטע דעפּוטאַטען, קאָן אַלס אַזעלכעס נישט בעטראַכט ווערען. עס קאָן אויך נישט זיין קיין רעד וועגען „באַפּען ביי דער האַנד" (נאַ גאָראָנצעם אוטשינקו) ווי עס ווערט געפאָדערט אינ'ם דערמאָהנטען פּאַראַגראַף פון דער קאָנסטיטוציע, דאַן ווען צוויי פון די דעפּוטאַטען האָט מען אַרעסטירט ביי זיי אין די וואוינונגען פון איינעם — אין וואַגאָן אויפ'ן ווילנער וואָקזאַל וואָס קאָן אויך נישט גערעכענט ווערען אַלס כאַפּען ביי דער האַנד ביים פערברעכען.

*

די ווייס-רוסישע „הראַמאַדע", צו וועלכער עס געהערען די דריי אַרעסטירטע דעפּוטאַטען האָט אין סיים 5 דעפּוטאַטען. די איבריגע צוויי בעהאַלטען זיך אויס מורא, אַז זיי זאָלען נישט אַרעסטירט ווערען. די דאָזיגע פּאַרטיי האָט אין ווילנער קאַנט און אין פּאָלעסיע איבער 60.000 רעגיסטרירטע מיטגלידער מיט לעגיטימאַציעס, קיין פּאַרטיי אין פוילען האָט נישט אַזאַ גרויסע צאָהל רעגיסטרירטע מיטגלידער. די פּאַרטיי איז אַ לעגאַליזירטע. נאָר די ווילנער „סלאָוואָ" האָט אין דער לעצטער צייט געפיהרט געגען איהר אַ שטאַרקע אַגיטאַציע און דער ז. ל. נ. האָט מיט אַ צייט צוריק אַפילו אַריינגעטראָגען אַ פאָרשלאַג די פּאַרטיי צו פער מאַכען. די פיהרער פון דער פּאַרטיי האָבען אין סיים שטענדיג פערזיכערט, אַז לויט זייער פּראָגראַם זענען זיי דאָס זעלבע, וואָס די רוסישע „עסערען" און האָבען קיין אַלגעמיינעס נישט מיט'ן קאָמוניזם.

*

דער קלוב פון דער אונאָבהענגיגער פּויערן-פּאַרטיי האָט בעקומען פון דעפּ. האָלאָוואַטש אַ דעפּעשע מיט פאָלגענדען אינהאַלט: „מען האָט ביי מיר געמאַכט אַ רעוויזיע, מען וויל מיך אַרעסטירען, גאָר איך לאָז זיך נישט". באַלד נאָכדעם איז אָבער אָנגעקומען אַ דעפּעשע, שוין פון אַן אַנדער פערזאָן, אַז דעפּ. האָלאָוואַטש איז אַרעסטירט.

*

וואַרשאַ 8. (טעלעפאָניש). דאָס פּרעזידיום פון דער אונאָבהענגיגער פּויערים פּאַרטיי האָט נעכטען אַרויסגעגעבען אַ קאָמוניקאַט, אין וועלכען זיי ערקלערען, אין צוזאַמענהאַנג מיט די ידיעות, וואָס זענען געווען געדרוקט אין געוויסע פּוילישע צייטונגען, וועגען דער אַנטי-מלוכה'שער טעטיגקייט פון זייער פּאַרטיי, — אַז די אונאָבהענגיגע פּויערים-פּאַרטיי פיהרט נישט קיין שום פערשווערונגס-אַרבייט און די לעצטע רעוויזיעס און אַרעסטען האָבען נישט געקאָנט פעסטשטעלען קיין שום בעווייזען פון אַן אונלעגאַלער אָדער אַנטי-מלוכה'שער טעטיגקייט פון דער אונאָבהענגיגער פּויערים-פּאַרטיי.

*

ווילנאַ, 18. (טעלעפאָניש). די פערוואַלטונג פון דער ווייסרוסישער באַנק האָט פערעפענטליכט אַ קאָמוניקאַט אין וועלכען זי פּראָטעסטירט ענערגיש געגען דעם פאָרוואורף, אַז די באַנק האָט געדינט די קאָמוניסטען און ערקלערט, אַז די צייטונגען, וואָס האָבען דאָס געשריבען וועלען דורך דער פערוואַלטונג פון באַנק צוגעצויגען ווערען צו דער פעראַנטוואָרטליכקייט.

דער ווייסרוסישער נאַציאָנאַלער קאָמיטעט האָט אָפּגעהאַלטען אַ זיצונג און אָנגענומען אַ רעזאָלוציע אין וועלכער עס ווערט צווישען אַנדערן געזאָגט, אַז דער אַרעסט פון די דעפּוטאַטען איז געווענדעט געגען דעם גאַנצען ווייס-רוסישען פאָלק.

*

ווילנאַ, 18. (טעלעפ.). לויט די מעלדונגען פון דער פּראָווינץ, זענען היינט ביינאַכט דורכגעפיהרט געוואָרען נייע אַרעסטען. צווישען אַנדערע זענען אַרעסטירט געוואָרען לערך 15 פּערזאָן אין בראַצלאַווער פּאָוויאַט.

אין ווילנאַ זענען אַרעסטירט געוואָרען אויך אייניגע מיטגלידער פון פּ.פּ.ס.

ווילנאַ, 18 (טעלעפאָניש) אין דער ווילנער באַנק פון די ווייסרוסישע קאָאָפּעראַטיוון זענען בעת די רעוויזיעס קאָנפיסקירט געוואָרען 50.000 זלאָטעס.

די אַרעסטירטע דעפּוטאַטען טאַראַשקיעוויטש און ראַק-מיכאַילאָווסקי האָבען אין דער לוקישקער טורמע אַלס דעמאָנסטראַציע צובראָכען די בענקלעך און געשלאָגען די טורמע-וועכטער.

וואַרשא, 18 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) דער יוסטיץ-מיניסטער מעישטאָוויטש האָט געענטפערט דעם סיים-מאַרשאַלעק אויף דער אָנפראַגע וועגען אַרעסט פון די דעפּוטאַטען.

דער יוסטיץ-מיניסטער ערקלערט, אַז ער וועט זיך בעקענען מיט די ענינים און תיכף צוזויסען טון דעם סיים מאַרשאַלעק.

וואַרשאַ, 18 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) היינט זענען ווידער אַרעסטירט געוואָרען 20 מענער און פרויען, וועלכע ווערען בעשולדיגט אין קאָמוניזם. צווישען די אַרעסטירטע געפינען זיך: אַנטאָני אָלשעווסקי און לייזער שייקאָווסקי, וועלכע ווערען אויך בעשולדיגט אין פּרובען דער'הרג'ענען אַ פּאָליציי-אַגענט. זיי וועלען געשטעלט פאַר אַ שנעל געריכט.

בית היתומים, זגערזשער 40.

דערמיט מאַכען מיר בעקאַנט אונזערע געעהרטע מיטגלידער, דאָס זונטאָג, דעם 30 יאַנואַר ד. י. 3 אַ זייגער נאָכמיטאָג קומט פאָר אין אונזער לאָקאַל

די יעהרליכע אַלגעמיינע

גענעראַל-פערזאַמלונג

מיט פאָלגענדער טאָג-אָרדנונג: 1) ערעפנונג פון דער פערזאַמלונג; 2) וואַהלען פון אַ פּאָרזיצענדען; 3) בעריכט פון יאָהר 1926; 4) בעריכט פון דער רעוויזיאָנס-קאָמיסיע; 5) וואַהלען פון אַ פערוואַלטונג און רעוויזיאָנס-קאָמיסיע; 6) ביודזשעט אויפ'ן יאָהר 1927 און 7) פערשידענעס.

די פערזאַמלונג קומט פאָר 3 אַ זייגער נאָכמיטאָג צום ערשטען טערמין און 6 אַ זייגער צום צווייטען טערמין, גילטיג ביי יעדער צאָהל מיטגלידער.

די פערוואַלטונג.

בעמערקונג: קיין איינלאַדונגען ווערען נישט אַרויסגעשיקט.

609

עס קלינגט שוין אין גאַנץ לאָדז,

אַז אַלע אַרט בילעט. פּאַראַניעס, רעקורסען, אַפּעלאַציעס און אַלע גערעכטס, פינאַנס, אַדמיניסטראַטיווע און קאָמונאַלע אינסטיטוציעס ווערען אָנגעבעטען, אָנפּילינסטען און אָנשנעלסטען ערלעדיגט און ביוראָ

„פּאַלאַניאַ" אַלעיאַ 1 מאַי 7.

נויטיגע בעמערקונג: טעגליך פון 5 ביז 7 ווערען ערטיילט עצות און אָנווייזונגען אין אַלע שטייער-אַנגעלעגענהייטען דורך ה' לעאָן שווייצער אינבעזונדערע: האַנדעלס- און פּריוואַט-קאָרעספּאָנדענץ, קאָנטראַקטען, פּראָטעסטירטע וועקסלען ווערען אָנגענומען אויפצומאַנען מיט אייגענע קאָסטען.

מיטגלידער פון פּראָפעסיאָנעלע פעראיינען צאָהלען 25% ביליגער.

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז. 18. יאנואר. 1927

פרעסע

וועגען די ארעסטען.

די סענסאציע פון טאג איז איצט אהן ספק די גרויסע פאליטישע ארעסטען און די ליקווידאציע פון דער ווייסרוסישער „הראמאדא". די גאנצע פוילישע פרעסע נעהמט א שטעלונג צו די דערמאהנטע עניני'ם און אלע אין איין קול לויבען שטארק די רעגירונג פאר א'הר ענערגישע אקציע צו ליקווידירען די אנטי-מלוכה'שע ארגאניזאציעס.

די „ווארשאוויאנקא" שרייבט:

„ענדליך האט די מלוכה-מאכט דאס ווארט, די אנפיהרער פון דער פערשווערונג געגען דער מלוכה געפינען זיך שוין אונטער'ן שליסעל, דער ווייסרוסישער פייער האט זיך איבערציינגט, אז די פוילישע מלוכה, וועלכע איז אזוי טאלעראנט צו די ווייסרוסען קען אבער אויך ענטשפרעכענד אויפטרעטען ווען ס'ווערט געמאכט אנ'אטענטאט אויף דער גאנצקייט פון דער מלוכה".

דער „קוריער פאלסקי" שרייבט:

„דאס ארעסטירען פון די ווייסרוסישע דעפוטאטען אויפ'ן ארט און בעת דעם פערברעכען איז געווען אנ'אונבעדינגטע נויטווענדיגקייט, הגם דער ארעסט איז געווען א זעהר פעראנטווארטליכער ענין פון פאליטישען שטאנדפונקט".

דער האלב-אפיציעלער „גלאס פראוודי" קען זיך, ווי געוועהנליך, קיין עצה נישט געבען, וויל יוצא זיין פאר אלע און שרייבט:

„מיר בעדויערען נישט דעם פאקט, וואס עס זענען ארעסטירט געווארען די 4 דעפוטאטען, אויב די זיכערהייטס-מאכט האט דאס געפונען פאר נויטיג, און ווען עס זענען געווען טעסטע בעווייזען, אז פאר פרעמד געלד איז צוגעגרייט געווארען א מלוכה-איבערקעהרעניש, אבער מ'מוז פראטעסטירען געגען די פראקטיצירטע מאסען-ארעסטען, דורך וועלכע די תפיסות ווערען איבערפילט מיט ארעסטאנטען, וואו די בירגער ווערען פולשטענדיג דעמאראליזירט".

אין דעם זין זאגען זיך אויך ארויס אנדערע פוילישע צייטונגען פון דער הויפט-שטאדט ווי אויך פון דער פראווינץ.

דאגעגען איז נישט צופרידען פון די ארעסטען דער „ראבאטניק", וועלכער דערמאהנט, אז אין די יאהרען 1919 און 1920 איז דער ארעסטירטער דעפוטאט טאראשקעוויטש געווען דער פארשטעהער פון דער פוילישער אריענטאציע צווישען די ווייסרוסען און געווען זעהר נאהענט צו דער פוילישער מלוכה מאכט.

דעם „נאש פושעגלאנד" האנדעלט זיך הויפטזעכליך וועגען דעם וואס עס איז אונגעזעצליך פערגוואלטיגט געווארען די אונבעריהרליכקייט פון די דעפוטאטען און פאדערט אנ'אביעקטיווע אויפקלעהרונג פון דעם גאנצען ענין.

מיט וואס די גאנצע פראגע וועט זיך ענדיגען איז נאך נישט בעוואוסט. די פאזיציע פון דער רעגירונג איז אבער געשטארקט געווארען דורך דעם, וואס דער סיים-מארשאלעק ראטאי האט זיך ביז איצט נישט בענוצט מיט זיין רעכט צו אינטערווענירען לטובת די ארעסטירטע דעפוטאטען. **יער.**

די בארמאט-„פרעמיערע".

(קארעספאנדענץ פון בערלין).

ס'וועט אדורך א חודש-צוויי און אויף די ערטער פאר'ן פובליקום וועט מען קענען זעהען א פאר אפערווילינע דאמען; ביים פרעסע-טיש — צוויי, דריי „ריזשוירירענדע" זשורנאליסטען א. א. וו. דען אין פערלויף פון 9 חדשים — אזוי פיל מוז דאך דויערען דער פראצעס — וועט די צאפלדיגסטע סענסאציע פערוואנדעלט ווערען אין א אפגעריבענע מטבעה.

דאס אלץ אין דער צוקונפט און דערווייל...

נישט נאר די ווענט פונ'ם אלטען געריכט, נאר אפילו דער פלאץ פאר'ן מאאביט פאלאץ האט נאך נישט איבערגעלעבט אזא גרויסען טאג, ווי בעת דער בארמאט-פרעמיערע.

די זיצונג האט זיך געזאלט אנהויבען 10 א זייגער אינדערפריה, אבער די ממשות'דיגע בלאקאדע פון דער געביידע האט זיך אנגעהויבען נאך מיט א טאג פריהער. 8 אינדערפריה האט מען געקענט מיינען, אז אינ'ם הויז קומט פאר א פארפערקויף פון בילעטען צו שאליאפינס א קאנצערט; 10 א זייגער האט מען געהאט דעם איינדרוק אז דא קומט צום צווייטען מאל פאר די לויה פון רודאלף וואלענטינא און אין א פערטעל שעה שפעטער האט מען זיך נישט געקענט בעגעהן אהן א — הגם העפליכע — אבער ענטשידענע אינטערווענץ פון דער פאליציי. און דאך זענען אלע ערטער אין זאל פערנומען ביז צום העכסטען.

ווי-אזוי טאקי קומט מען נישט אויף אזא אריגינעלער פרעמיערע, ווי-אזוי טוט מען נישט א קוק אויף די האלב-לעגענדארע קינסטלער, וואס האבען אזוי לייכט זשאנגלירט מיט גאנצע פערמעגענס, און פערוואנדעלט נישט עקסיסטירענדע גולדענס אין מיליאנען

ווערטפולע נאלד מארקען. מ'דארף פארויסזאגען: באלד ווי דאס פובליקום וועט בעמערקען, אז ס'איז נישטא קיין שום אויסערליכע עפעקטען — און דאס וועט באלד געשעהען — וועט דער גאנצער משוגענער נייגיר אדורכגעהן.

פון אנהויב אן איז שוין נישט געווען דער אנגעשטרענגטער אינטערעס, וואס בעת'ן קוטיסקער פראצעס; ס'האט זיך גארנישט געפיהלט די אטמאספערע פון געריכט. דער אלטער פייערליכער זאל און די אלע קארעקטע פיגורען האבען געשאפען דעם איינדרוק, אז איהר געפינט זיך אויף א זיצונג פון א פארלאמענט-קאמיטעט, וואו די דעפוטאטען ערקלערען איינע פאר די אנדערע, רואיג מיט ווירדע, ווי ס'פאסט פאר א הויכען אמטס ארט. אלע אנגעקלאגטע רעדען אויף א פערפעקטען דייטש; אפילו די ברידער בארמאט גופא, און איינער פון זיי ערקלערט מיט שטאלץ, אז ער איז א געשוואוירענער דאלמעטשער.

מיט א זיכערקייט פיהרט זיין ראל דער „פרעמיער" יוליוס בארמאט. ער מיינט, אז אויך די געעהרטע ריכטער וועלען זיך באלד איבערצייגען, אז טראץ דער 2 יעהריגער ארבייט פון פראקוראר, איז דער איינציגער ריכטיגער שטאנד-פונקט — זיין אייגענער, בארמאטס: ער און זיינע פריינד זענען גארנישט שולדיג, און דאס ווערט גערעדט מיט אזא רוהיגקייט, ווי ס'וואלט זיך געהאנדעלט עפעס וועגען א דריטער פערזאן...

* * *

די ערשטע זיצונג פיהלט זיך אויס דאס טראדיציאנעלע אויספרעגען פון אלע אנגעקלאגטע; א לייכטער שפריט צווישען דער פערטיידיגונג מיט דער פראקוראטור וועגען א געריכטס-עקספערט, און שליסלעך דער אויטאביאגראפישער מאנאלאג פון יוליוס'ן גופא.

— אייער נאמען?

יוליוס בארמאט. אהן אונטערנעהמער. געבוירען אין 1889 יאהר אין אומאן, קיעווער גוב.

— דערצעהלט אייער ביאגראפיע.

בארמאט הויבט אן דערצעהלען. פאר אייך געהט אדורך זיין לעבען אנהויבענדיג פון לאדז; זיין אריבערפאהרען קיין האלאנד. וואו ער האט זיך שנעל דערווארבען א מיליאנען-פערמעגען. ווען זיינע געשעפטען האבען זיך דארט פערגרעסערט, האט ער זיין טעטיגקייט אריבערגעטראגען אין אנדערע לענדער. וועגען דייטשלאנד וועט ער נאך דערצעהלען שפעטער, דערווייל ווארפט ער צו: דא, אין דייטשלאנד האבען מיר צוגעהאלפען מיי'ע פאליטישע און געשעפטליכע פערבינדונגען.

אין זאל הערט מען זיך צו אנגעשטרענגט. די מעשה איז וואס די לינק-ראדיקאלע זענען ספעציעל אויפמערקזאם צו דעם פאקט, וואס בארמאט איז געווען זעהר בעפריינדעט מיט די ס. ד. א היגע אוועגד-צייטונג האט אפילו ארויסגעלאזט א נומער מיט א רייה פארטרעטען פון אנגעזעהענע ס. ד.-טוער און צוגעגעבען א פערטייטשונג: פערזאנען, וועלכע זיצען נישט מיט די בארמאט'ס צוזאמען אויף דער בעשולדיגונגס-באנק. ס'פיגורירען דארט די נעמען פון גראדנאור בויער, דער געוועזענער פאליציי-פרעזידענט ריכטער א. אנד.

ארימע ריכטער פונ'ם מאאביטישען געריכט. אויב צו די אונענדליכע פאליציאנטען פון די געריכטס-אקטען, וועט נאך צוקומען פאליטיק, וועט צום פראצעס גאר נישט נעהמען קיין ענדע.

א. גל-ה.

יודישע נייעס.

די ערווערבונג פון שומרונישע ספר תורה דורך א יודישען באנק אין ארץ-ישראל.

ירושלים (יט"א) אייגער פון די עלטעסטע כתב-יד'ן פון דער שומרונישע ספר-תורה איז לעצטענס ערווארבען געווארען דורך „לאן באנק", א יודישע באנק אין ארץ-ישראל. אויף אזא אופן וועט דער ווערטפולער מאנוסקריפט פערבלייבען אין ארץ-ישראל.

אויף דער גאנצער וועלט געפינען זיך געצעהלטע שומרונישע ספרי-תורות. איין אזא ספר-תורא געפינט זיך נאך אין בעזיץ פון דער שומרונישער קהלה אין שכם. דער כתב יד וואס איז ערווארבען געווארען דורך דעם לאן-באנק איז געשריבען געווארען מיט א שיינעם, אלטערטימליכען העברעאישען אלף-בית אין יאהר 1486.

געפונען א זילבערנעם ארון-קודש.

מאסקווע. (יט"א) צווישען די טויזענד פוד ברוך-זילבער, וואס עקספערטען האבען בעטראכט אויף די לאגערן פון פינאנץ קאמיסאריאט אין מאסקווע, איידער עס ווערט איבערגעגעבען צום איבערשמעלצען אויף מטבעות זענען געפונען געווארען א סך חפצים (6 פוד) פון גרויסען היסטארישען און מוזעאישען ווערט. צווישען אנדערע האט מען געפונען אנ'אלטערטימליכען יודישען זילבערנעם ארון-קודש. די הויפט פערוואלטונג פון די מוזעאום'ס איז זיך משתדל די ווערטפולע זאכען זאלען איבערגעגעבען ווערען אין די מוזעאום'ס.

שוץ פון יודישע אלטערטימליכקייטען אין פרייסען.

בערלין. (י.ט.א.) אין הסכם מיט'ן בעשלוס פון לאנדצוזאמענפאהר פון די יודישע קהלות אין פרייסען ווערט איצט געשאפען א קאמיסיע צו שיצען די יודישע אלטערטימליכקייטען אין דאזיגען לאנד. די קאמיסיע דארף בעשטעהען פון פערטרעטער פון אלע פראווינצען און וועט האבען דאס רעכט צו קאאפטירען ספעציאליסטען. דער ראט פון פערבאנד פון די יודישע קהלות אין פרייסען וועט געבען אויף דעם צוועק אלע גויטיגע מיטלען.

די שרעקליכע „בירגער קראנקהייט".

א פיעסע פון צוויי פראפעסארען.

(בריוו פון פאריז)

ארימער ד"ר מארשאק!

פון איין פוס איז ער געבליבען ביי גארנישט.

מיט'ן איינציגען פוס, וועלכען ער האט געהאט, האט ער געמאכט אפעראציעס אונטער דער אויפזיכט פונ'ם בעריהמטען פראנצויזישען כירורג און פראפעסאר דעלבע. איין פוס האט מען איהם שוין אפגעשניטען צוליב דער אזוי-גערופענער „בירגער-קראנקהייט". וואס האט זיך אויף איהם אנגעזעצט, וויל אבער די דאזיגע פערשאלטענע קראנקהייט פון איהם אלץ נישט אפטרעטען. כאפט זיך ארויין אינ'ם צווייטען פוס און מ'מוז איהם דעם לעצטען פוס אויך אפשנייטען! אומגליקליכער דאקטאר!

דאקטאר מארשאק איז אליין א קיעווער יוד. געבוירען איז ער אין יאהר 1885. געקומען קיין פאריז, האט ער זיך דא נאטוראליזירט און איז געווארען זעהר פאפולער. איידער מ'האט איהם אפגעשניטען דעם צווייטען פוס, האט ער זיך פערטרויט פאר א זשורנאליסט פון „מאטען" און געגעבען געוויסע פרטים וועגען זיין קראנקהייט, וועלכע איז — זאגט ער — א כמעט אויסשליסליך-יודישע קראנקהייט. דער איינציגער מענש, וועלכער האט די מיסטעריעזע קראנקהייט שטודירט, איז דאקטאר בירגער פון ניו-יארק, וועלכער האט אויסגעזאמעלט פינף הונדערט אזעלכע פאלען. די קראנקהייט הייסט דעריבער אויף זיין נאמען: בירגער-קראנקהייט. זי נעהמט זיך פון לאנגער דעגענעראציע, פון פסיכישער מידקייט, פון אויסגעטרוקענטקייט, פון בלוט-ארימקייט. „ס'איז נישט קיין סיפיליס — זאגט מארשאק — נישט קיין צוקער-קראנקהייט, נישט קיין מיקראבען, אין דעם איז מען זיכער. וואס איז דאס פארט? קיינער ווייסט נישט."

און ד"ר מארשאק, וועלכער דארף באלד איבערגעהן צו דער כירורגישער אפעראציע, רעדט וועגען די סימפטאמען פון דער קראנקהייט:

„אין יאהר 1922 האב איך אנגעהויבען פיהלען שטארקע וועהטאגען אין רעכטען פוס. איז דאס רעוומאטיזם, נערווען-קראנקהייט? קראמפען האבען מיך ארומגענומען, ווען איך האב געמאכט א מעטער דרייסיג. איך האב זיך, פאר גרויס וועהטאג, געמוזט אפשטעלען. דער קראמף איז איבערגעגאנגען און אלץ איז געווען געענדיגט. אין א פאר טעג ארום די זעלבע „חתונה".

קורץ, דער קראנקער פוס איז בעדעקט געווארען מיט ברוינליכע פלעקען און פראסט. דעלבע האט איהם געמוזט אפשניידען. פראפעסאר מארשאק האט געשניטען זיין אפגעשניטענעם פוס, איהם צעטריבערט און האט זיך איבערצייגט, אז ער איז קראנק אויף דער „בירגער-קראנקהייט".

מיט זיין איין פוס האט דער יודישער כירורג אנגעפיהרט זיין כירורגישער טעטיגקייט. ער אליין האט געמיינט, אז ער איז שוין פטור געווארען פון דער קראנקהייט, ווען ער האט דערפיהלט מיט א מאל וואכען צוריק א פרישען וועהטאג אין לינקען פוס. ער האט זיך אזוי פיל אנגעליטען, ביז ער האט געבעטען ביי פראפעסאר דעלבע א נייע אפעראציע.

בירגער האט פעסטגעשטעלט, אז די דאזיגע קראנקהייט הויבט זיך תמיד אן פון די פיס כדי דער גאנצער ארגאניזם זאל פון איהר נישט אנגעשטעקט ווערען, איז פערהאן איין עצה: אפשניידען.

די קראנקהייט ענטוויקעלט זיך אין עטליכע יאהר. אין דער צווישען-צייט קען מען ארבייטען. ד"ר מארשאק וועט גליקליכערווייז, אפילו מיט די ביידע אפגעשניטענע פיס קענען ארבייטען, אנשטאט זיינע אייגענע פיס וועלען איהם פאלגען ארטאפעדישע...

די קראנקהייט איז נישט אנשטעקענד. זי עקזיסטירט „נארמאל" אין רוסלאנד. אויך אין יאפאן איז זי זעהר פערשפרייט.

און איידער פראפעסאר דעלבע איז געגאנגען אויספיהרען די אפעראציע אויף זיין געהילף - דאקטאר, מארשאק, האט ער געמאכט עטליכע בעמערקונגען וועגען דער דאזיגער ראכעזיכטיגער און שוידערליכער קראנקהייט. צו ערשט איז זי בעמערקט געווארען אין ניו-יארק צווישען יודישע אימיגראנטען פון שלעזיע, צענטראל-אייראפא און צפון-רוסלאנד. לעצטענס האט ער אויך געפונען אזא פאל ביי ויינעם א קלענע אנסעלס שווארץ, אין פאריז. דער לעצטער איז געבוירען געווארען אין פאריז און איז קיינמאל פון דאנען נישט ארויס.

און פראפעסאר דעלבע פרעגט זיך:

„איז נישט אמאל די בירגער-קראנקהייט א פראדוקט פון קראנקען ווייץ, וועלכען מ'האט צוגעמישט אין געוויסע לענדער צום ברויט?"

אויב אזוי, שטעלט זיך די פראגע: פארוואס-זשע זאל דער קראנקער ווייץ האבען מעהר שליטה אויפ'ן יודישען ארגאניזם ווי אויפ'ן נישט-יודישען?

צוויי דאקטוירים האבען געמאכט איין שלעכטע פיעסע.

די דאקטוירים זענען: אנדריי פאסקאל, אדער באראן-דאקטאר אנרי דע ראטשילד און פראפעסאר דעלבע. טאקע דער אייגענער פראפעסאר דעלבע, וואס האט אפגעשניטען ביידע פיס דאקטאר מארשאק.

ביידע דאקטוירים האבען זיך גענומען שרייבען, נישט קיין רעצעפטען, נאר דווקא פיעסען.

און ס'קאן זיין, אז די פיעסע, וועלכע זיי האבען געשאפען, איז אויך א רעצעפט... פאר דער פרוי.

די פיעסע הייסט: „דער בארוף". דארט ווערט בעהאנדעלט דאס פראבלעם פון פעמיניזם. ביידע דאקטוירים ווייזען זיך ארויס פאר געגנער פונ'ם פעמיניזם.

א דאקטארשע ווערט גערופען צו א קראנקער, אונבעקאנטער פרוי. דארט טרעפט זי איהר מאן, דעם שריפטשטעלער, וועלכער איז מיט א שעה פריהער אוועק פון דערהיים כלומר'שט צו קארעגירען זיין ארטיקעל. קיין צווייפעל: די קראנקע פרוי איז די מעטרעסע פון איהר מאן. „דער בארוף" אין איהר איז אבער נאך גענוג שטארק און איידעל און זי ראטעוועט די קראנקע פרוי, טראץ איהר ברענענדער אייפערזוכט.

(ענדע זעה 7-טע זייט).

Dr. med. GRZEGORZ ROSENBERG
אינערליכע קראנקהייטען
ספעציאליסט פאר מאגען, דארם און לעבער-קראנקהייטען.
Gdanska 44, telefon 24-44
צוריקגעקעהרט
נעמט אן פון 5 ביז 6³⁰ זונטאג פון 9 ביז 11

Dr. med. I. WAJNBERG
Cegielniana 47 tel. 26-02
אונערליכע קראנקהייטען. ספעצ. לונגען און האַרץ-קראנקהייטען בעשטראהלונגען מיט קונסטליכע בערג-זון.
נעמט אן פון 3—5 נאכמיטאג.

נומער פאָלקסבלאַט
19. יאַנואַר 1927.

דאס לאדזשער לעבען

נומער פאָלקסבלאַט
19. יאַנואַר 1927.

19
מיטוואָך
טז
שבט תרפ"ז

יאַנואַר
זון-אויפגאַנג 7.17
זון-אונטערגאַנג 3,30
לענג פון טאָג. 9

פּ. ק. או.
האָט זיך איבערגעצויגען.

(ס) די לאָדזשער פּ. ק. או. האָט זיך איבערגעצויגען פון שיענקיעוויטש-גאַס 3/5 אויף נייע מאַרגאָווע גאַס.

אין דעם נייעם לאָקאַל האָט שוין פּ. ק. או. אָנגעהויבען צו אַמטירען.

110.000 זלאָטעס
פאַר אינטעלעקטועלע אַרבייטסלאָזע.

(ס) נעכטען האָט דער לאָדזשער אַרבייטסלאָזען-פאָנד דערהאַלטען 110.000 זלאָטעס אויף אויסערגעוועהנליכער שטיצע פאַר אינטעלעקטועלע אַרבייטסלאָזע.

די אויסצאָהלונגען וועלען זיך שוין אָנהויבען די נאָהנטסטע טעג.

פּאָסט-קעסטלעך
פאַר דער לופט-פּאָסט.

(ד) אין די נאָהענטסטע טעג וועלען אין די גאַסען פון אונזער שטאָדט אויסגעהאָנגען ווערען פּאָסטקעסטלעך פאַר דער לופט-פּאָסט. די קעסטלעך וועלען האָבען ספּעציעלע אויפשריפטען.

אין די ערטער וואו ס'ווערען פערקויפט פּאָסט-מאַרקען וועט מען אויך בעקומען מאַרקען צו דער לופט-פּאָסט.

פראַנצויזישע סוחרים אין לאָדז

(או) נעכטען זענען אָנגעקומען קיין לאָדז עטליכע פראַנצויזישע סוחרים, וועלכע האָבען געמאַכט אין לאָדז איינקויפען פון לעדער-סחורות.

800,000 זלאָטעס אויף בוי-צוועקען.

(ס) דאָס פינאַנץ-מיניסטעריום האָט מיטגעטיילט דעם לאָדזשער מאַגיסטראַט, אַז ס'איז בעשטימט געוואָרען פאַר'ן בוי-קאָמיטעט 800 טויזענד זלאָטעס אויף קרעדיטען פאַר ווירטסלייט.

דער בוי-קאָמיטעט איז אָבער פון דער סומע אומצופרידען, ווייל אין זייער ווענדונג צום מאַגיסטראַט האָבען זיי פערלאַנגט 2 מיליאָן זלאָטעס.

פערזאַמלונג פון קאָלאָניאַל-סוחרים.

אויף דער אַלגעמיינער פערזאַמלונג פון קאָלאָניאַל-הענדלער-פעראיין (פּעטריקאָווער 6) אונטער פאָרזיץ פון ה' טוכמאַכער האָט ה' עהרליך אָפּגעגעבען אַ בעריכט. ער האָט אָנגעוויזען, אַז ס'זענען פערקויפט געוואָרען פיל שפּייז אַרטיקלען פאַר די מיטגלידער צו אַ ביליגען פּרייז אויף לענגערע קרעדיטען. אין דער דיסקוסיע האָבען זיך בעטייליגט די ה"ה ברוינער, לעווין, פּרענקעל. צום סוף זענען אויסגעוועהלט געוואָרען מיטגלידער אין די פערשידענע פינאַנץ-אַמטען און אין פערשידענע קאָמיסיעס.

„בית יעקב" בעוועגונג.

פרייטאָג'ס צונאַכט איז פאָרגעקומען אין לאָקאַל פון דער „בית יעקב" שולע (צעגעלניאַנע 24) -2 פאָרלעזונגען פון פרוי פאָגעל א. ד. ט. יציאת מצרים און פון ה' קאַמיענץ א. ד. ט. „די בעדייטונג פון שבת שירה".

שבת צו-נאַכט'ס איז אין זעלבען לאָקאַל פאָרגעקומען אַ קעסטעל-אָוועג אויף וועלכען ס'איז איינגעלאָסען פון די שילערינ'ס פערשידענע פראָגעס. ס'האָבען אָנטייל גענומען: דער דירעקטאָר פון שולע ה' י. נ. קאַמיענץ, די לייטערין פרוי לעווין, לעהרערינס: פרוי פאָגעל פרל, רובין און שולמאַן.

די לאָדזשער וואָיעוואָדזשטווע ווערט איבערגעטראָגען אין פּאָזנאַנסקי'ס פּאַלאַץ.

די פראַגע וועגען וויצע-וואָיעוואָדע ווערט היינטיגע וואָך דעציזירט.

(ב) ווי מיר האָבען שוין מיטגעטיילט, איז דער לאָדזשער וואָיעוואָדע ה' יאַשטשאָלט פאָריגע וואָך געווען אין וואַרשאָ און קאָנפערירט מיט דער רעגירונג וועגען אַ רייה פראַגען.

אין דער ערשטער רייה האָט דער וואָיעוואָדע ערלעדיגט די פראַגע וועגען איבערציהען זיך אין פּאָזנאַנסקי'ס פּאַלאַץ. שוין אין דער נאָהנטסטער וואָך וועט די וואָיעוואָדזשטווע אַדין אַריבערגעטראָגען ווערען.

אין משך פון דער היינטיגער וואָך וועט דאָס אינערן-מיניסטעריום שוין אויך דעפיניטיוו ערלעדיגען די פראַגע וועגען דעם אַמט פון וויצע-וואָיעוואָדע.

דער וואָיעוואָדע האָט אין וואַרשאָ אויך אָרומגערעדט די פראַגע וועגען בעשטימען קרעדיטען אויף צו בויען אָרום די טייכען אין דער לאָדזשער וואָיעוואָדזשטווע, כדי ס'זאָלען נישט קענען פאָרקומען קיין אויסגוסען און ביי די אַרבייטען וועלען אויך קענען בעשעפטיגט ווערען עטליכע הונדערט אַרבייטסלאָזע.

פייערליכע ערעפנונג פון דער יודישער האַנדווערקער-באַנק.

די פייערונג פון דער ערעפנונג פון דער נייער יודישער האַנדווערקער באַנק אין לאָדז, וואָס איז נעמטען פאָרגעקומען אין לאָקאַל פון שניידער-מייסטער-פעראיין האָט צוגעצויגען אַ זעהר גרויסען עולם. אויף דער טריבונע האָבען זיך געפונען די פעהנער פון לוין-וועבער-מייסטער-פעראיין און פון בעקער-מייסטער-פעראיין. 9 אַ זייגער עפענט די פייערונג מיט אַ גרעסערער רעדע דער פאָרזיצענדער פון אויפזיכטס-ראַט אַדוו. ווייצמאַן.

אין אַ שווערען מאָמענט, זאָגט אַדוו. ווייצמאַן, ווערט געעפענט די נייע יודישע האַנדווערקער-באַנק. דאָס גאַנצע ווירטשאַפטליכע און עקאָנאָמישע לעבען איז איצט געבויט אויף קרעדיט. דער יודישער האַנדווערקער איז אינגאַנצען אָהן אומזאַץ-קאַפּיטאַל. דעריבער איז אַ קרעדיט-אינסטיטוציע פאַר דעם יודישען האַנדווערקער אַ גאָר וויכטיגע עקאָנאָמישע פּאָזיציע.

עס ווערט איצט געבוירען אַ נייער געדאַנק פון אַ נאַציאָנאַלער הלואה. דער דאָזיגער געדאַנק וועט קענען פערווירקליכט ווערען נאָר דורך קרעדיט-קאָאָפּעראַטיווען און בענק.

דער ציל פון דער באַנק איז, אַז דער רוב מיטגלידער זאָלען זיין האַנדווערקער און אויך די גאַנצע השפּעה זאָל געהערען צו די האַנדווערקער.

רי באַנק דאַרף שאַפען נייע אינסטיטוציעס, וואָס זאָל שפּעטער אָפּעראַציריען דעם אופן פון פּראָדוצירען, ס'דאַרפען געשאַפען ווערען איינקויפס-און-פערקויפס קאָאָפּעראַטיוען.

די אויפגאַבען זענען גרויסע אָבער אויך די שוועריגקייטען זענען גרויסע. אָבער ווער עס גלויבט דער שאַפט אין נאָמען פון דער פערוואַלטונג פון דער נייער יודישער האַנדווערקער באַנק גיט אָב אַ בעריכט פון דער בּיזאיצטיגער טעטיגקייט דער פאָרזיצענדער מאיר גאָלדבערג. די באַנק, איז לויט'ן בעריכט פון ה' גאָלדבערג, געשאַפען געוואָרען דורך פיער האַנדווערקער-פעראיינען: לוין וועבער, שניידער, שוסטער און בעקער-מייסטער. דעם 1. דעצעמבער איז געוועהלט געוואָרען די ערשטע פערוואַלטונג. ביז איצט זענען פערהאַן 336 מיטגלידער מיט א פאַי-קאַפּיטאַל פון 5440 זלאָטים.

נאָכדעם הויבען זיך אָן די בעגריסונגען: אין נאָמען פון צענטראַלען האַנדווערקער-פערבאַנד, זאַוואַדזקאַ 5 — ה' בן-צ ון לצווי; פון שניידער-מייסטער בעשטעלט — ה' מאַרטקעוויטש; אין נאָמען פון דער יודישער האַנדווערקער-באַנק — פּאָלודניאָוואַ 4 ה' הערשקאָוויטש; פון אַלעקסאַנדרער לוין-וועבער-מייסטער-פעראיין ה' אָלעק; פון שוסטער-מייסטער-פעראיין — ה' געלבאַרד.

אין נאָמען פון לוין-וועבער-מייסטער-פעראיין ה' מאָשקאָוויטש. פון די שניידער-כאַלופּניקעס — ה' גאָלדבערג, פון בעקער-מייסטער-פעראיין-ה' זשעמבינסקי. פון דער אָרגאַניזיר-קאָמיסיע — ה' מאַג-עלמאַן. ס'איז אויך געהאַלטען געוואָרען אַ בעגריסונג אין נאָמען פון דער קהלה.

אַדוו. ווייצמאַן האָט אין נאָמען פון ראַט איבערגעשאַנקען די בענדער פון די באַנק ביכער און דערביי געוואונשען אַז „הלואי זאָל זיך די באַנק אַזוי לייכט בויען, ווי לייכט ס'שניידען זיך איבער די בענדער פון די ביכער"...

ס'האָט נאָך גערעדט ה' פּאָקולאַ און ה' באַלבערישסקי האָט אין אַ לענגערער רעדע אָנגעוויזען אויף דער שווערער לאַגע פון יודישען האַנדווערקער אין פּוילען, ער האָט אויפגעפאָדערט צו פּראָטעסטירען געגען די פּאָגראָמען אין רומעניען און געגען די אונטערדריקונגען אין אין פּוילען.

צום סוף האָבען זיך אַ רייה פּערזאָנען אויפ'ן אָרט דעקלאַרירט אַלס מיטגלידער פון דער באַנק און אויסגעקויפט פּאַיען.

*

ביינאַכט איז אין זאַל אויף פּאָלודניאָוואַ 10 פאָרגעקומען אַ פייערליכער באַנקעט, אין וועלכען ס'האָבען זיך בעטייליגט פאָרשטעהער פון די פאַך-פעראיינען.

אין אַ געמיטליכער שטימונג האָט דער עולם פערבראַכט ביז שפּעט אין דער נאַכט.

וויכטיגע שטייער-הנחות פאַר פערארימטע סוחרים.

מ'קען זיך ווענדען צום פינאַנץ-מיניסטעריום וועגען בעפרייען פונ'ם פערמעגענס-שטייער, אָדער פערקלענערען.

(ס) בעת דער לעצטער קאָנפערענץ פון דער דעלעגאַציע פון לאָדזשער סוחרים-פעראיין (פּעטריקאָווער 73) מיט'ן פינאַנץ-מיניסטער טשעכאָוויטש, האָט די סוחרים-דעלעגאַציע אַרויסגעריקט די פאָדערונג, אַז ס זאָלען נאָכאַמאָל בעטראַכט ווערען די „זעזנאַניעס" פון די סוחרים, ווענדעס ביטעס וועגען פערקלענערען דעם פערמעגענס-שטייער זענען נעגאַטיוו ערלעדיגט געוואָרען.

די דעלעגאַציע האָט אָנגעוויזען, אַז זייט דער אָבשאַצונג אין 1923 יאָהר האָט זיך דער פערמעגענס-צושטאַנד ביי די סוחרים אַזוי פיל געענדערט, אַז פיל זענען פולשטענדיג פעראָרימט געוואָרען און זענען נישט בכח צו בעצאָהלען דעם שטייער.

איצט האָט דער סוחרים-פעראיין בעקומען אַ מיטטיילונג פון מיניסטעריום, אַז יעדער פעראָרימטער סוחר, וואָס האָט אויף דעם אַ בעשייניגונג פון סוחרים-פעראיין וועט זיך קענען ווענדען מיט אַן אינדיווידועלער בקשה צום פינאַנץ מיניסטעריום וועגען בעפרייען איהם פונ'ם פערמעגענס-שטייער.

ער איז רייך-געוואָרען, איז איהם נמאס-געוואָרען דאָס ווייב.

ווי-אַזוי אַ לאָדזשער פאַבריקאַנט האָט צוליב וואויל-טאָג געוואָלט טוישען דאָס מעבעל, דירה און... ווייב.

(—) ביי איינעם פון די לאָדזשער מורי-הוראות איז היינטיגע וואָך פאָרגעקומען אַ זעהר-אינטערעסאַנטער גט.

פאַר'ן בית-דין איז געשטאַנען אַ מאַן אין די 40-גער יאָהרען, רייך געקליידעט, מיט בריליאַנטען-סיגנעטען אויף די פינגער און אַ פיין-פערקעמטע באָרד. און פון דער אַנדערער זייט — אַ פרוי אויך אין די זעלבע יאָהרען, אָבער זעהר אָרים געקליידעט און אַ פּנים פול קנייטשען פון אַ סך שווערע איבערלעבענישען.

און פאַר'ן בית-דין-טיש האָט זיך אַרויסגעשטעלט, אַז די פרוי האָט איבערגעלעבט אַ שרעקליכע טראַגעדיע.

ער איז היינט אַ רייכער פאַבריקאַנט און כוחר. אָבער מיט עטליכע יאָהר צוריק איז ער געווען אַן אָרימאַן און געלעבט צופרידען מיט'ן ווייב, האָבענדיג קוים דעם טאָג איבערצולעבען.

אָבער אין משך פון אַ קורצער צייט האָט דאָס רעדעל זיך איבערגעדרעהט, דאָס מזל האָט אָנגעהויבען אַ ביסעל צו-שפּילען און — דעם רייך געוואָרענעם מאַן האָט זיך אָנגעהויבען פערגלוסטען: צו בייטען דאָס מעבעל, די וואוינונג און... דאָס ווייב.

דער דאָזיגער רייך-געוואָרענער פאַבריקאַנט האָט אָנגעהויבען שלעכט לעבען מיט זיין ווייב און צום סוף אָנגעהויבען פערלאַנגען פון זיין ווייב אַ גט.

די פרוי האָט פון גט נישט געוואָלט הערען און ס'האָט נישט געהאָלפען קיין שום טענות. עטליכע מאָל האָט זי דער מאַן געלאָזט רופען צו אַ מורה-הוראה אָבער די פרוי האָט אַלץ נישט געוואָלט בעשטעהן.

דער מאַן האָט אָנגעהויבען פאָרלעגען געלד. ער האָט אָנגעהויבען פון 1,000 דאָלאַר און שוין געהאַלטען ביי 5,000 דאָלאַר.

די פרוי, הגם אַ פערצווייפעלטע און רעזיגנירטע, האָט אָבער נישט געוואָלט פערקויפען דעם גט פאַר קיין געלד און לאָזען איהר מאַן חתונה-האָבען מיט אַן אַנדערער.

ענדליך האָט די פרוי מסכים-געווען. זי האָט מסכים געווען צו געבען אַ גט דעם מאַן אָבער — אָהן אַ גראָשען געלד. קיין שום דאָלאַרען, קיין שום ענטשעדיגונגען האָט זי נישט געוואָלט נעהמען. —

און היינטיגע וואָך איז דער גט פאָרגעקומען.

קליינער פעליעטאָן.

פרעזידענט לעבע.

— זאָלען זי מיר לעבען און געזונד-זיין! — זאָגט ר' זאַנוועלע — וואָס איז די מעשה געווען זונטאָג, מיט דעם דייטשען פרעזידענט דעם ר' לעבע, וואָס ער איז עס פּלוצים אַריבערגעקומען צו אונז קיין לאָדז?

יעך מיין — זאָגט ר' זאַנוועלע — אַז ספּעציעל-עקסטראַ, כדי צו אַדורכצורעדען זיך אַ ביסעל, וואָלען-וויר-זאָגען, אויף לאָדזשער דייטש איז ער נישט געקומען! יעך מיין — ער קאָן שוין... מען ברויך זיך נישט צו זאָרגען! אַז ער זאָגט, ער האָלט פון ארץ ישראל, מוז ער דאָך שוין ממילא קאָנען דייטש בעסער ווי דער דירעקטאָר קופערמאַן מיט'ן ווייב!

תיקו, בלייבט אָבער ווייטער די קשיא — וואָס איז ער פאָרט געקומען?

על פי נוסח „ראָזוואָי" קומט דאָך אויס, אַז ער איז געקומען מאַכען די ברכה בורא פרי האדמה, און אַז ער האָט זיך געוואָלט פּשעקאָנען, ווי מיר ליגען דאָ ניין איילען אין דער ערד, און טוען פיהרען די פּאָליטיק מיט'ן אַקערן דינזלבע ערד מיט די נאָז...

אַזוי איז עס דאָך, ווי דער „ראָזוואָי" שטעלט זיך עס פּויער, ווארום, ווען ס וואָלט נישט אַזוי געווען, וואָלט ער דאָך נישט אַרויס מיט דעם „ניע דאָמי זשיעמי".

אַזוי איז עס בפירוש און נישט אַנדערש, ווארום ווען מ'זאָל זאָגען, אַז דער לעבע איז דאָ געקומען אַהער צו מאַכ'ן אַ לעב, איז עס כ'לעבען, נישט לעבעדיג די מעשה...

ס'איז דאָ ביי אונז גאָר נישט לעבעדיג, און שטאָט דעם פרעזידענט לעבע ווען עס קומט צו אונז, למשל, אַראָפּ ער וויצע-פרעזידענט טויט, וואָלט ער געווען מעהר „נאַ-טשאַשיע"...

מ'איז טויט, טעטער-לעבען, ווי אַלע טויטע. אלא, וואָס-זשע-דען מען זשיפּעט דאָך יאָ אַביסעל, איז עד-און-ווצה צו אַוואַ זשיפּען, ווי מען זשיפּעט, ס'איז נישט מעהר ווי אַן'אָנשטעל איז עס, כדי די „איובאַ סגראָבאָוואַ" זאָל האָבען וואָס צו טון...

אין-דער-אמת'ן איז מיט אונז גאָר נישט היימליך — מען טוט זיך אין אונז איינגאַנצען פערגעסען, און ווען מיר וואָלטען נישט געווען ווי זאָגט מען עס, „זאָלעגלע", וואָלט מען אונז אינגאַנצען געלאָזט ליגען..

מילא, ווי זאָגען זי? לעבע? זאָל זיין לעבע, זאָל זיין קיבעבע — אַבי צו לעבען!

אמן.

אומזאַץ-שטייער.

(ס) די פינאַנץ-קאַמער מעלדעט, אַז ס'וועלען אַרויפגעלעגט ווערען גרויסע שטראָפען פאַר די, וועלכע וועלען שפּעטסטענס ביז'ן 15. פעברואַר נישט אָפּגעבען די „זעזנאַניעס" וועגען אומזאַץ-שטייער פאַר'ן יאָהר 1926.

די גרינדונג פון דער יודישער האנד-ווערקער - ארגאניזאציע אין לאדז.

די מאַטעריעלע הילף בעת מלחמה.—מען בעמיהט זיך צו דערהאַלטען די „פלאַצובקע".—נאָך דער מלחמה.—די נייע אָרגאַניזירונג.—אויף דער פּראָווינץ אָרגאַניזירען זיך פעראיינען.—צענטראַליזאַציע און פעראייניגונג.—ס'ווערט נויטיג צו שאַפען אַ פערבאַנד.—פּאַרטייאישע דיפערענצירונגען.—האַנדווערקער-אינטערעסען ווערען פערוקט אין אַ זייט.

(בעאַרבייט פון ספּעציעל-געזאַמעלטע מאַטעריאַלען צום 15-יעהריגען יובילעי)

אין פערלויף פון די מלחמה-יאָהרען, איז די אַרבייט פון האַנדווערקער-קלוב געווען קאָנצענטרירט הויפּטזעכליך צו אָרגאַניזירען מאַטעריעלע הילף פאַר די יודישע האַנדווערקער. קיין אַרבייט איז בכלל נישט געווען. מאַנכע ווי מעבעל-סטאָלאַרעס, בעשטעלטע שניי-דער'ס א. א. האָבען אַבסאָלוט קיין אַרבייט נישט געהאַט. די איבעריגע האָבען האָבען קוים געזשיפּעט און אפילו די האָפנונג, אַז די לאַגע זאָל זיך איינגיכען פערבעסערען האָט זיך אויסגעלאָזען. ס'איז דעריבער פערשטענדליך, אַז ווען אָרגאַניזירען די מאַכען האָט ביי דער דאָזיגער לאַגע נישט געקענט זיין קיין רייד. די „פלאַצובקע" פון די יודישע האַנדווערקער האָט אָבער פאַר יעדען פּרייז געמוזט דערהאַלטען ווערען און דאָס איז דער גרויסער פערדינסט פון די, וועלכע זענען געשטאַנען אויף דער וואַך און געוואַרט אויף בעסערע צייטען פאַר די יודישע האַנדווערקער. דאָס זענען געווען די אויסגעפּרובטע האַנדווערקער-טוער: קראַקאָווער, ליקערמאַן, אָרדינאַנס, הערש-קאָוויטש, האָפמאַן, רידער און אַנדערע. די לייטונג פון פעראיין איז איבער-געגאַנגען אין פערשידענע הענד, וועלכע האָבען מיט מעהר, אָדער וועניגער ענערגיע געפיהרט די אַרבייט.

אין יאָהר 1917 איז אַלס פּראָזיצער פון האַנדווערקער-קלוב אויסגעוועהלט געוואָרען ה' י. אונגער, וועלכער האָט דעם פעראיין געפיהרט אין פערלויף פון אַ גאַנץ יאָהר.

ס'איז אָנגעקומען דאָס יאָהר 1918. די גרויסע אייראָפּעאישע מלחמה האָט זיך פערענדיגט. די מאַכט איז איבערגעגאַנגען אין פּוילישע הענד. פון די מלחמה-פּלעצער האָבען אָנגעהויבען צוריקצו-קומען די מאָביליזירטע זעלנער און בחורים אויף אַ היבשע צאָהל האַנדווערקער, דאָס ווירטשאַפטליכע לעבען אין לאַנד איז געווען פולשטענדיג דעזאָריענטירט.

אָנ'געדרונג איז אָבער אָריינגעקומען אין די פּערספּעקטיווען און אין דער האָפנונג אויף דער צוקונפט. איצט האָט זיך געפּיהלט די נויטווענדיגקייט פון צוגרייטען זיך אויפצונעהמען די גרויסע צאָהל יודישע האַנדווערקער און זייער אָרגאַניזאַציע און פון דער אַנדערער זייט צוגרייטען די אָרגאַניזאַציע און זי פעהיג מאַכען צו גן'פּראָפעלגריי-כע טעטיגקייט אויפ'ן געביט פון צוזאַמענשמעלצען, פעראייניגען און שליסען די רייהען פון די יודישע האַנדווערקער פאַר זייערע אייגענע אינטערעסען.

די אַרבייט איז אָבער איצט שוין געווען פיל לייכטער. ווי אין יאָהר 1911, ד. ה. ביים אָנהויב פון דער אָרגאַניזאַציע. אין ווארשא האָבען שוין עקזיס-טירט גרויסע האַנדווערקער-פעראיינען, אויך איבער דער גאַנצער פּראָווינץ איז שוין געווען אַ נעץ פון פעראיינען, וואָס האָבען נאָר געוואַרט אויף אַ רוף צו צענטראַליזאַציע און פעראייניגונג.

דער לאָדזער קלוב, אַלס דער עלטסטער פעראיין איז אויך נישט געבליבען היטערשטעליג און אָנגעהויבען אַ גרויסע אַרבייט. אָרגאַניזירען בעזונדערע פאַכען און פון די פאַכען שאַפען איין פער-באַנד, „וועלכע זאָל שטעהן אויף דער וואַך פון די אַלגעמיינע יודישע האַנד-ווערקער-ענינים, וועלכע האָבען זיך אַלץ אין אַ גרויסער צאָהל אָנגעהויבען אַרויסצורוקען אויפ'ן פּראָגע פון יודישען געזעלשאַפטליכען און ווירטשאַפט-ליכען לעבען.

אָט די פראַגען צו ערלעדיגען איז אָנגעקומען זיכער שווער. די יודישע געזעלשאַפט איז געווען שוין שאַרף דיפערענצירט אין פּאַרטייאישען זין. ס'האָבען זיך אויך געשאַפען פערשידענע האַנדווערקער-פעראייגען מיט פּאַרטייאישע בעפאַרבונג אָדער פּאַרטייאישע סימפּאַטיעס. און דאָ האָבען אויפגע-הערט צו שפּילען אַ ראָל די האַנדווער-קער אינטערעסען. אויפ'ן פאָדער-גרונד זענען אַרויסגערוקט · געוואָרען די אינ-טערעסען פון איין אָדער אַ צווייטער פּאַרטיי.

(המשך קומט)

בעאַרבייט דורך י. ראַנקין.

„די שוואַרצע בריזאַנטעמע"

האָט שוין פּראָזונטריגערט דאָס יודיש-לעזענדע לאָדז.

און ס'איז דאָך קיין וואונדער נישט:

דאָס איז איינער פון די אינטערעסאַנטסטע צייטונגס-ראָמאַנען, וואָס זענען ווען געדרוקט געוואָרען.

אלקאהאל און טאבאק-מסחר.

קאָנטראָלען אויף נייע קאָנצעסיעס.

(8) ווי עס טיילט מיט דער פינאַנץ אַמט פון קציזען און מלוכה-מאָנאָפּאָ-לען, ווערט איצט אָדורכגעפיהרט אין אַלע אונטערנעהמונגען, וועלכע האָבען ביז דעם 31. דעצעמבער פ. י. געהאַט דאָס רעכט צו האַנדלען מיט שפּירט און אַלקאָהאָל-משקאות, ווי אויך מאַבאַק-אַרטיקלען, אַ שטרענגע קאָנטראָלע, מיט'ן צוועק פעסטצושטעלען צי אַלע האָבען שוין נייע קאָנצעסיעס.

ווי בעוואוסט ווערען די קאָנצעסיעס אויף מאָנאָפּאָל - אַרטיקלען, (אַלקאָהאָל-משקאות, ווי אויך טאַבאַק א. א. וו.) צוריקגעצויגען פון אַלע און ווערען איבערגעגעבען נאָר אינוואַלידען.

דער מאָנאָפּאָל · אַקציז פערלענגערט אָבער די קאָנצעסיע פון איינצעלנע פּע ענטען, וועלכע האָבען אָפּגעגעבען ביטעס אויף צו פּראָלאָנגירען די קאָנ-צעסיע.

עס ווערען, אין דעם פאַל, נאָר גע-נומען אין דכט, דער שלעכטער מאַטע-ריעלער-צושטאַנד, די ליקווידאַציע פון געשעפט, וועלכעס מוז אויספערקויפען דעם לאַגער.

פאסטולאטען פון אינטעלעקטועלע ארבייטסלאזע.

(ס) אויף דער נעכטיגער פערזאַמל.בג פון די אינטעלעקטועלע אַרבייטסלאָזע אין האַנדעלס-און ביוראָ-אָנגעשטעלטען פעראיין, זענען אָנגענומען געוואָרען רע זאָלוציעס, וועלכע פאָדערן: הנכערען די שטיצע פאַר אינטעלעקטועלע אַר-בייטסלאָזע, בעפרייען די אַרבייטסלאָזע פון צאָהלען דירה-געלד, אָפּשטעלען די עקסמיסיעס אויף אַרבייטסלאָזע, פאַר די דירה לאָזע זאָלען געבויט ווערען באַראַקען, ס'זאָל געעפענט ווערען אַ יורידישער פּאַטראָנאַט און אַז. וו.

די ראטמענער וועלען זיך באלד נעהמען צו דער ארבייט.

(ס) נעכטען האָבען די ראַטמענער פון לאָדזער שטאָט-ראָט שוין בעקומען צוגעשיקט דעם בודושעט-פּראָוויזאָריום אויפ'ן יאָהר 1927 צוזאַמען מיט די אויסבעסערונגען.

דינסטאָג, ד. 25 קומט פאַר די ערש-טע זיצונג, אויף וועלכער ס'וועט זיך אָנהויבען די בודושעט-דיסקוסיע.

ס'וועט אויך געוועהלט ווערען אַ נייע פּרעזידיום און מיטגלידער פון די שטענ-דיגע קאָמיסיעס: פאַר אַלגעמיינע ענינים פינאַנץ- און בודושעט און אַנדערע.

וועלכע שטייערן ווערען געשענקט?

סך-הכל 1 זלאָטי.

(ס) שאַריגע וואָך האָבען זיך בעווי-זען נאָטיצען אין די צייטונגען, אַז די פינאַנץ-מאַכט האָט בדעה צו שענקען די קלענערע שטייערן.

ס'ווערט דעריבער אויפמערקזאַם גע-מאַכט, אַז ס'ווערען נאָר נישט אויפגע-מאַהנט די שטייערן, וועלכע שטייגען נישט איבער 1 זלאָטי, ווייל דאָס אויפ-מאַהנען דעם זלאָטי, קאָסט דער פינאַנץ-מאַכט פיל מעהר.

פערוואלטונג פון צייטונגס-פער-שפרייטער-פעראיין.

שבת, דעם 8 יאַנואַר איז פאָרגעקומען אין לאָקאַל פון קולטור-אַמט אונטערן פאָרזיץ פון ה' זילבערבערג אַן'אַלגעמיינע פערזאַמלונג פון פראַפּ פעראיין פון צייטונגס פערשפּרייטער. ס'איז געוועהלט געוואָרען אַ פערוואַל-טונג פון פאָלגענדע פּערזאָנען: פאָר זיצער מ. טאַגעליכט, וויצע-פאָרז. און סעקרעטאַר פנחס זאָנענבערג, קאַסיר יחזקאל הערשאָוויץ. פערוואַלטונג: אברהם בלאָכמאַן, נטע הובערמאַן, ש. עפּשטיין און עקיבא גרינבוים, קאַנדידאַטען: יעקב פלום, רעוויזיאָנס קאָמיסיע: מאַ-נאַט, ווישעגראָדזקי און עקיבא גאָלד-בלום.

די לאגע אין דער מעהל-בראנזשע.

(—) הנם מ'האָט לעצטענס איינגע-פיהרט אַביסעל תבואה פון אויסלאַנד און די רעגירונג האָט אָנגענומען מיט-לען, וואָס בעשווערען דעם עקספּאָרט פון תבואה זענען די פּרייזען אויף תבואה דערווייל נישט געפאַלען. דאָס בעשטימען אַנ'אויספאָהר-צאָל אויף תבואה האָט אָבגעהאַלטען די פּויערים פון אַרויסטראָגען זייער תבואה אויפ'ן מאַרק, רעכענענדיג אַז די פּרייזען וועלען שטייגען צוליב מאַנגעל. רוסישע קאָרן איז דערווייל אַריינגעפיהרט געוואָרען נישט פיל. אַ גרויסע אויפלעבונג איז אין די לעצטע טעג פאָרגעקומען אויף דעם מעהל-מאַרק צוליב דער לעצטער שטייגערונג אויף תבואה ערוואַרט מען, אַז ס'וועט אויך שטייגען מעהל און צוליב דעם גרייטען זיך אַלע אָן זאַפּאַ-סען קאָרן מעהל. אַ גרויסע אויפלעבונג איז אויך געווען מיט ווייצען-מעהל. הנם די סוחרים האָבען געפּרובט צו הויבען די פּרייזען, איז עס זיי נישט געלונגען צוליב דער קאַטעגאָרישער שטעלונג פון די אָפּנעהמער און די פּרייזען האָבען געמוזט בלייבען די אַלטע.

אין די אפטייקען.

היינטיגע נאכט-דיזשורען.

(8) דיינט מיטוואָך דעם 19. יאַנואַר דיזשורירען פאָלגענדע אַפּטייקען: מ. לימרעט (פּיעטריקאָווער 193), ע. גיללער (פּיעטריקאָווער 46), וו. גראָשקאָ סקי (קאָנסטאַנטינער 17), ק. גערטנער (צעגעלניאַנע 64), ה. ניעוויאַ-ראָווסקי (אַלעקסאַנדער אָווסקא 37), און ס. יאַנקעלעוויטש (אַלטער-מאַרק 19).

ביי די שערער-אַרבייטער.

ווי מען טיילט אונז מיט, געהט די אָרגאַניזיר-אַרבייט ביי די שערער אַרביי. ער אין פולען גאַנג.

אין דער לעצטער צייט זענען פאָר-געקומען אַ רייה פערזאַמלונגען. די שע-רער פערשרייבען זיך מאַסענווייז אין פעראיין.

עס איז כדאי צו בעמערקען, אַז אַ דאַנק דער איניציאַטיוו פון דער יודי-שער אָרגאַניזיר · קאָמיסיע קומט פאָר אַ לעבהאַפטע אָרגאַניזירונג ביי די דייטשע שערער-אַ-בייטער.

עס איז געשאַפען געוואָרען אַ גע-מיינזאַמע פערבאַנד · קאָמיסיע פון יודי-שע און דייטשע שערער-אַרבייטער וואו עס זענען פערטרעטען אויך שליכטער, רייגער און אַנדערע.

די אָרגאַניזיר-אַרבייט נעמט אַנ'אַפּ-קלאַנג אויף דער פּראָווינץ ווי קאָנ-סטאַנטין, זד. וואָלע און אַנדערע.

זונטאָג קומט פאָר אַ פערזאַמלונג, פון אַלע שערער-אַרבייטער.

פערוואונדעט

זיצענדיג אויף א וואגען.

(אַס) אויף קילינסקי-גאַס 128 איז נעכטען אַריינגעפאָהרען אין ווער אַ פוהר מיט גאָרן צו דער פירמע ראַפּאַפּאָרט און ציבוך.

דער פוהרמאַן האָט אָבער נישט אויס-גערעכנט, אַז דער בעלאַדענער וואָ-גען איז העכער ווי דאָס טויער און זיצענדיג אַזוי אויף די באַלען גאָרן. האָט ער זיך שטאַרק צוקלאַפּט ביים סו-פים פון טויער.

די פּאָגאָטאָוויע האָט דעם פוהרמאַן ערטיילט די ערשטע הילף.

אבער-קאנטאר קוסעוויצקי אין לאדז.

אין לאָדז איז שוין גוט בעקאַנט דער ווילנער אָבער-קאַנטאָר משה קוסעוויצקי ער האָט שוין אין לאָדז אַסך מאָל גע-דאַווענט און בעגייסטערט די ליבהאָ-בער פון יודישער נגינה מיט זיין שטי-מע און מוזיקאַלישקייט.

היינטיגען פרייטאָג און שבת דאַווענט דער קאַנטאָר משה קוסעוויצקי ווידער-אַמאָל אין לאָדז, און פאַר די טויזענ-דער פון זיינע אָהענגער וועלען די דאָזיגע טעג זיין אַנ'אמת'ער יום-טוב.

קאַנטאָר קוסעוויצקי דאַווענט אין פילהאַרמאָניע-זאַל צוזאַמען מיט אַ גרוי-סען איינשטודירטען כאָר.

„דער אייביגער סוד פון דער פרוי".

ווי ס'איז שוין געמאָלדען געוואָרען וועט דעם פרייטאָג, דעם 21-טען ד. ח. פאָרקומען אין פילהאַרמאָניע-זאַל אַ פאָר-לעזונג פון בעקאַנטען פּרעלעגענט ד"ר-פיל. א. גליקסמאַן פון ווארשאַ אויף דער טעמע: „דער אייביגער סוד פון דער פרוי".

די דאָזיגע טעמע, וועגען וועלכער ס'איז שוין אַזוי פיל געשריבען און גע-רעדט געוואָרען איז דאָך אייביג ניי און אינטערעסאַנט, בפרט, ווען זי ווערט בעהאַנדעלט ווערען פון אַזאַ בעקאַנטען דענקער ווי ד"ר גליקסמאַן, וועלכער האָט זיך קונה שם געווען מיט זיינע פאָרלעזונגען און אַבהאַנדלונגען אויף דעם געביט.

פון געריכט.

6 חדשים טורמע פאר צוויי-ווייבער.

(אז) פאַר'ן לאָדזער קרייז - געריכט איז נעכטען געשטאַנען אַ געוויסער יצחק הערש כושאַן, וועלכער איז גע-ווען בעשולדיגט, אַז ער האָט חתונה געהאַט מיט 2 ווייבער.

אין לאָדז האָט ער אין יאָהר 1912 חתונה-געהאַט מיט אַ געוויסער חנה קויפמאַן און אַוועקוואַרפענדיג דאָס ווייב, בעת זי איז געווען שוואַנגער, איז ער אַוועק קיין דייטשלאַנד און דאָרט חתונה-געהאַט מיט אַ געוויסער רחל מאַרגאַרעטאַ זעליג.

ווען כושאַן איז אויסגעוויזען-געוואָ-רען פון דייטשלאַנד איז ער איבערגע-געבען געוואָרען דער פּוילישער פּראָ-קוראַטור און ער איז נעכטען פערמשפּט געוואָרען אויף 6 חדשים טורמע.

מזמור שיר לכבוד החזן הר' משה קוסעוויצקי ליום השבת פרשת יתרו שקורין עשרת הדברות.

הקבצו ושמעו אנשי שלומינו
חזן הגדול יבא לעירנו
זמירות ותשבחות יזמר לבוראנו
נגינותיו צור מצלצל באזנינו
משה קבל תורת הנגינה
שירה וזמרה בהשכל ובינה
המורה זאלאדקאָווסקע לראש פנה
קולו בהדר ישמח לבנו
חן טוב מצא במחנינו
בואו לקבל המשרה בקהלתנו
עת לצעוק על העבר
וגם להשתדל לגמור הדבר
וכאשר מביהכנ"ס דווילקא המתפללים
יודעים ערכו ובשבחו ממללים
צדקתם אך לעולם עומדת
קוסעוויצקי להחיות לבם חומדת
יהי רצון לזכותם בהחזנות
פעם הזאת אגדל שמך
ניבים נעימים לתקדים פניך
חשתי להפיצם לקראת בואך
ממכתי יתדותי כגודל זמרותיך
הברכה ברכת כהנים אברכך
כל ימיך הצלחתך יזרח
החזנות בעירנו תגדל זכרך
נצח כלנו נשבחך כפארך

בע"ה יום שנכפל בו כי טוב לסדר משה ידבר וכו'... שנת כזמרותך. 502

אַ ווילנער אַפּעריסט בעשווינדעלט אַ וואַרשאַווער סוחר מיט פאַלשע וועקסלען.

דער ווילנער חברה-מאַן איז אָבער גאָר אַ לאַדזער.

אויף גענשאַ 7 אין וואַרשאַ וואוינט שלמה באַנק, וועלכער האָט אַ וואַרשטאַט און סקלאַד פון פערטיגע מלבושים אויף גענשאַ 4. דער פערמיטלער שמעון האַכּ-צייט (מילא 45) איז צו באַנק'ן אַרייַנ געקומען מיט אַ הערר, וועלכען האַכּ-צייט האָט פאָרגעשטעלט אַלס דעם סוחר וואָלף קערש פון ווילנאַ, וואָס האָט דאָרט אַ גרויסען סקלאַד פון סחורות און פערטיגע מלבושים אויף דייטשע גאַס 35. קערש האָט ביי באַנק'ן געקויפט פאַר 3 טויזענד זלאָטעס סחורות. אַ העלפט פון דער קניה האָט ער בעצאָהלט מיט קונדישע וועקסלען און די רעשט מיט מזומנים. אין אַ געוויסע צייט אַרום איז צו באַנק'ן ווידעראַמאָל געקומען דער זעלבער קערש און ווידער געקויפט פערטיגע מלבושים פאַר 3 טויזענד זלאָטעס. און בעצאָהלט אַ העלפט פון סכום מיט מזומנים און די צווייטע העלפט מיט קונדישע וועקסלען. די וועקסלען זענען געווען אויסגעשטעלט אויפ'ן נאָמען פון בעקאַנטען און אָנגע-זעהענעם סוחר אין באַראַנאָוויטש משה קאַנטאָראָוויטש, וועלכער איז בעוואוסט אין די סוחרישע קרייזען אַלס רעעלער סוחר.

נאָך די צוויי קניות, האָט קערש גע-מאַכט אַ פאָרשלאָג באַנק'ן, אַז ער זאָל קומען קיין ווילנאַ צו איהם און מיט-ברענגען אַ גרעסערען טראַנספּאָרט סחורות, וועלכע מען וועט דאָרט דורך דער פערמיטלונג פון קערש'ס גרויסען סקלאַד קאָנען פערקויפען פאַר אַ גוטען פּרייז. נישט האָבענדיג דערווייל קיין גרויסען אָבזאַץ פון זיינע סחורות אויפ'ן היגען מאַרק, האָט באַנק מסכים געווען אויפ'ן פאָרשלאָג. ער האָט איינגעפּאַקט גרויסע קויסען סחורות און איז מיט זיי אָבגעפאָהרען קיין ווילנאַ. ער איז צוגעפאָהרען אין אַ דראָשקע אויף דייט-שע גאַס 35, האָט אָבער דאָרט נישט אָנגעטראָפען נישט קיין סקלאַד און נישט קיין שילד אַפילו.

דאַגעגען האָט איהם אין טויער אָב-געוואַרט עפּעס אַ מיידעלע, וועלכע האָט איהם געזאָגט, אַז דער סקלאַד איז איצט איבערגעפיהרט געוואָרען אויף סטראַשון גאַס נומער 15, און אַז ער זאָל דאָרט צופאָהרען. קומענדיג אויפ'ן אָנגעוויזענעם אַדרעס איז באַנק פאַר'ן טויער אויפגענומען געוואָרען דורך קערש'ס ברודער – אהרן, וועלכער האָט איהם איבערגעבעטען, וואָס דער ברו-דער איז איצט גראָד שטאַרק פערנו-מען אין סקלאַד, וואו ס'זענען אָנגעקו-מען אַ סך קונים. ער האָט דעריבער געבעטען באַנק'ן, אַז ער זאָל דערווייל פערפאָהרען אין האָטעל אַריין. באַנק איז אַוועק אין האָטעל און ערשט דער-נאָך איז צו איהם אָהינגעקומען וואָלף קערש און איהם געבעטען צו זיך אין סקלאַד אַריין. קומענדיג אויף סטראַשון גאַס נומער 15 האָט באַנק אָנגעטראָפען פאַר'ן סקלאַד הענגען אַ שילד אויפ'ן נאָמען פון דוד טאָטאַרסקי. ער איז אַריין אין סקלאַד און דאָרט האָט טאָ-טאַרסקי געזאָלט ערקלערען באַנק'ן, אַז די סחורות, וואָס ער זעהט דאָ ליגען פאַר זיך אויף די פּאָליצעס האָבען דעם ווערט פון אַ 10 טויז. זל. און אַז דעם סקלאַד האָט ער אָבגעטרעטען קערש'ן, אַזוי אַז אַלץ געהערט אָן צום לעצטען. אויף דעם סמך האָט באַנק די צוויי קויסען סחורות אין ווערט פון 3500 זל. איבערגעלאָזט קערש'ן אין סקלאַד אויף קאָמיס.

אַהיימקומענדיג פון ווילנא קיין וואַר-שאַ האָט באַנק זיך פּלוצלינג דערוואוסט אַז אַלע קונדישע וועקסלען, וואָס זענען איבערגעלאָזט געוואָרען דורך קערש'ן, זענען נישט געוואָרען אויסגעקויפט צום טערמין און געגאַנגען צום פּראָטעסט. לויפט דאָך באַנק אַוועק קיין ווילנאַ צו קערש'ן אויף סטראַשון 15, ווייזט זיך אַרויס, אַז ער איז גאָר נעלם געוואָרען.

ער האָט אויף 10 טעג פאַר אַ געוויסע סומע אָבגעדונגען ביי טאָטאַרסקי'ן דעם סקלאַד, כּדי צו קאָנען אָבנאַרען באַנק'ן. פּאַהרט באַנק קיין באַראַנאָוויטש יועגען די פּראָטעסטירטע וועקסלען, וועלכע קערש האָט איהם איינגעשליי-ערט, ווייזט זיך אַרויס, אַז אין באַראַ-נאָוויטש געפינט זיך קערש'ס אַ קאָלעגע מיט דעם זעלבען נאָמען און פאַמיליע, וואָס דער דאָרטיגער אָנגעזעהענער סוחר משה קאַנטאָראָוויטש. דער אמת'ער סוחר משה קאַנטאָראָוויטש האָט אַזעל-כע וועקסלען קיינעם נישט געגעבען און ווייסט פון גאָרנישט צו זאָגען דאַגעגען דער צווייטער קאַנטאָראָוויטש איז זיך מודה, אַז קערש איז זיינער אַ בעקאַנ-טער, אָבער די וועקסלען האָט ער איהם נישט געגעבען, נאָר זיי זענען געוואָ-רען געפעלשט דורך קערש'ן. די פּראָ-טעסטירטע געפעלשטע וועקסלען זענען געווען אויסגעשטעלט אויף 5500 זל.

דערוואוסט זיך באַנק, אַז קערש פאָטער וואוינט אין לאָדז אויף קילינ-סקי 10, פאָהרט ער אַוועק צו איהם. טענה'ט דער פאָטער, אַז ער ווייסט פון גאָרנישט צו זאָגען. דאָס געשעפט, וואָס דער זוהן זאָל אויך האָבען געהאַט אין לאָדז איז געוואָרען ליקווידירט און ער איז אָבגעפאָהרען קיין דאַנציג, וואו ער רוהט זיך איצט אויס די ביינער.

Dr. med. **H. LUBICZ**
צעגעלניאַנאַ 43, טעל. 41-32
ספּעציאַליסט פאַר הויט, מאָגערקייט און פאַר... קראַנקהייטען.
... מיט קוואַרץ-לאַמפּען (האָר-אויספאַל)
נעמט אָן פון 8—10 און פון 5—8 אָווענד

Dr. med.
EYCHNER Jakób
Aleja 1-go Maja 16, Tel. 11-24
צוריקגעקעהרט.
אינערליכע- און קינדער - קראַנקהייטען.
נעמט אָן פון 6–7, זונטאָג פון 3–4

Dr PRYBULSKI
צוריקגעקעהרט.
זאַוואַדזקאַ 1, טעלעפאָן 25-38
ווענערישע און האָר - הויט - קראַנקהייטען,
מענער-שוואַכע, בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט
(האָר-אויספאַל). רענטגען-שטראַהלען.
נעמט אָן פון 9—1 און פון 4—8 אָווענד,
דאַמען: פון 4—5 נאַכט.

יורידישע עצות.

אין דער דאָזיגער אָבטיילונג גיט די רעדאַקציע פון „נייעם פאָלקסבלאַט" ענטפערען אויף יורידישע אָנפראַגען. וואָס ווערען צוגעשיקט נאָר שריפטליך פון אונזערע לעזער.

קופאָן.
יורידישע אָבטיילונג
פון „נייעם פאָלקסבלאַט"

בעים דערלאַנגען אַן אָנפראַגע אויף אַ יורידישע עצה דאַרף צוגעלעגט ווערען דער קופאָן מיט דער דאַטע פון טאָג, ווען די אָנפראַגע ווערט אַריינגע-געבען. אויף אָנפראַגען אָהן קופאָן ווערט קיין ענטפער נישט געגעבען ווערען.

גילטיג דעם 19. יאַנואַר 1927.

וועגען אייערע ענינים מוזט איהר זיך פּערזענליך פערשטענדיגען מיט אונזער יוריסט טעגליך פון 3 ביז 4 נאָכמיטאָג אין רעדאַקציע.

2924. אַ לעזער פון אַלעקסאַנדער.
אויב אייער וואוינונג בעשטעהט פון 1 צימער און קיך, דאַרפט איהר צאָה-לען פאַר'ן גאַנצען יאָהר 156 זל. 80 גר. שוין אַריינגערעכנענדיג די אויסגאַבען.

2925. אַ לעזער פון זגערזש.
אויב איהר וועט זיין ביכולת צו בע-גרינדען די נויטווענדיגקייט פון אייער רייזע, וועט איהר פון דער מיליטער-מאַכט אַנ'ערלויבניש אויף אַנ'אויסלענדי-שען פּאַס בעקומען.

2926. ל. ב-ג-ן.
איהר וואָלט געהאַט דאָס רעכט אי-בערצונעמען די וואוינונג פון אייער פערשטאָרבענער מוטער, ווען איהר וואָלט געקאָנט בעווייזען, אַז אין מאָ-מענט, ווען אייער מוטער איז געשטאָר-בען, האָט איהר אין זעלבען לאָקאַל געוואוינט.

2927. הצניך שטאַל
אויב אַ קאָנטראַקט איז יאָ גילטיג אויף אַזאַ לאָקאַל קאָן דער הויזווירט נאָכ'ן טערמין פאָדערן אַ העכערע סומע גרונד-דירה-געלד. אַנ'עקסמיסיע וועט ער אָהן אַנדערע בערעכטיגטע טעמים נישט בעקומען.

2928. אַ לעזער פון אַלטשטאַט.
מיט וואָס פּראָצעסיעק קלינ'ט שענער ווי אפ'ים—ווייסען מיר טאַקי נישט נאָר פאַר וואָס דאָס געריכט האָט אייך בע-שטראָפט מיט 100 זל. פאַר אונטערשריי-בען אונטער אַ בקשה שטאָט פּראַים—פראַנצישעק, ווייסען מיר גראָדע יאָ. ווייל אַזוי פאָדערט בפירוש דער אַרט. 272 פון שטראָף קאָדעקס.

2929. י. ג.
מען קאָן די חתונה אַקטען אַנולירען אפילו נאָכ'ן טויט פון אייער מאַן. עס איז נאָר אַ פראַגע, ווי לאַנג אייער מאַן איז שוין טויט, ווייל לויט'ן אַרט. 1356[a] פון אַסטאַוו ווערען דער ציוויל פּראָצע-דור ווערען אַזעלכע אַרט ספּסוכים פער-עלטערט נאָך 2 יאָהר.

2917. אַ הויזבעזיצער פון באַמאַרסקאַ
דער אַרט. 70 פון היפּאָטעק-אוסטאַוו וועגען צורעכנען די פּראָצענטער פאַר די לעצטע 2 יאָהר צו דער גרונד-סומע, האָט נישט קיין שייכות צו די פּרעטענ-ציעס פון דער קרעדיט געזעלשאַפט.

2918. ד. ז.
לויט'ן אַרט. 2209 פון ציווילען קאָ-דעקס קאָן נאָר אין דעם פאַל דער מלוה טרייבען אַ הויז אָהן אַנ'איינגע-אָרדענטע היפּאָטעק צו אַ ליציטאַציע ווען דאָס פערמעגען, אויף וועלכען עס רינט איהם יאָ אַ היפּאָטעק איז נישט גענוגענד.

2919. פליזקער.
אויב איהר האָט די לאָקאַטאָרען רע-יענטאַליש געוואָרענט, אַז זיי זאָלע דעם שותף נישט מעהר צאָהלען ווי 75 פּראָצ. פון דער בעטרעפענדער סומע דירה געלד, קאָנט איהר זיי דרייסט איינקלאָגען און געריכט אויף די 25 פּראָצ. דעם שותף'ס קווייטירונגען אויף דער פולער סומע, אויב זיי זענען אַרויס-געגעבען געוואָרען נאָכ'ן טערמין פון דער צוגעשיקטער וואָרנונג, האָבען פאַר אייך קיין ווערט נישט. אין בעסטען פאַל קאָנען די לאָקאַטאָרען צוריק פאָ-דערן די בעצאָהלטע סומע פון שותף.

2920. אַ שטענדיגער לעזער פון זגערזשער.
2921. אַ לעזער פון נייעם פאָלקסבלאַט
2922. R. B.
2923. אייזענבערג פון אַלעקסאַנדער גאַס 6.

אַנ'אַלטע געשיכטע מיט אַ נייעם אינהאַלט.

א שוידערליכע פּאַסירונג פון וועלכער מען קאָן אַרויס לערנען אַ נויטיגען מוסר-השכל.

עס זענען שוין יאָהרען און יאָה־ען זינט די מלחמה איז פאַראיבער. מען רעדט אונז איין, און אפשר איז טאַקע אמת אויך, אַז די פריהערדיגע שונאים זענען זיך איצט געוואָרען די בעסטע פריינד. אָבער ביז איצט זענען נאָך אַלץ נישט אויסדערצעהלט געוואָרען די אַלע שוידערליכע פּאַסירונגען און אומגליקען, וואָס די מלחמה האָט געבראַכט צו גאַנ-צע לענדער, און אוראי נישט יענע צרות, וואָס האָבען געטראָפען יחידים.

צו די לעצטע געהערט אַ פּאַסירונג, פון וועלכער עס ווערט דערצעהלט אין אַ קאַנאַדישען זשורנאַל, געשריבען פון אַנ'אירלענדיש קאַנאַדישער פרוי.

די פרוי דערצעהלט, אַז ווען זי איז אַלט געווען אַ יאָהר צוויי און צוואַנציג האָט זי געהייראַטעט מיט אַ פראַנצויזיש קאַ-נאַדישען פינאַנסיסט. זי האָט זיך דער-צויגען אין אַ קאַטוילישען פענסיאָן און איז ביז איצט געבליבען פרום. דער מאַן האָט איהר פונדעסטוועגען תמיד פער-דעכטיגט, געוועזן איייפערזיכטיג און פלעגט איהר נאָכשפּיאָנירען. אַליין פלעגט די פרוי פון שטוב נישט אַרויס, זי האָט געמוזט געהן אין דער בעגלייטונג פון דער דינסט, וואָס ער האָט אָנגעשטעלט מעהר אַלס שפּיאָן, ווי אַלס דינסט. ער האָט זיך געהאַט אַ ווערטעל: „אַ פרוי און אַ פייער טאָר מען נישט געטרויען", און דאָס ווערטעל איז ביי איהם געוואָ-רען אַ פּרינציפּ אין לעבען. דערצו האָט ער געפיהלט, אַז ער, אַנ'אַלטער מאַן, קאָרגע פופציג יאָהר אַלט, דאַרף שטאַרק היטען זיין ווייבעל, וואָס איז עטוואָס מעהר פון צוואַנציג.

און דער מאַן האָט געהיט.

אָבער ער האָט נישט געקאָנט פער-היטען.

דאָס איז געווען אין די ערשטע מלחמה-יאָהרען, ווען ענגלאַנד האָט זיך געווענדעט צו איהרע קאָלאָניעס, זיי זאָ-לען איהר בייהילפיג זיין מיט סאָלדאַ-טען און מיט מלחמה-מאַטעריאַלען. א הר מאַן, וואָס האָט געשטאַמט פון אַ פאַ-מיליע לויטער אָפיצערען אין דער פראַנ-צויזישער אַרמעע, איז אַלע מאָל געווען אַ גוואַלדיגער געגנער פון ענגלאַנד און פערברענטער פּאַטריאָט פון פראַנקרייך; איצט אָבער, אין די מלחמה-יאָהרען, איז ער געוואָרען אַ פריינד אויך פון ענגלאַנד פאַר איהר אַריבערגעהן אויף דער זייט פון זיין לאַנד (פראַנקרייך). ווען עס איז געקומען דער רוף פון ענגלאַנד צו איה-רע קאָלאָניעס, איז ער געוואָרען שטאַרק טעטיג אין אַלע מלחמה-קאָמיטעטען און האָט אָנגעהויבען אַפּט אויספאַהלען פון דער היים; אָבער ער האָט נאָך אַ פּנים אַלץ נישט געהאַט אויפגעגעבען זיין מורא פאַר זיין פרוי און מען האָט איה-נאָך אַלץ געהיט.

ווען ער איז איינמאָל אַ היימגעקומען פון אַ זיצונג ערגעץ ביי אַ קאָמיטעט, האָט איהם די דינסט אָנגעטראָגען אַ מסירה, אַז היינט איז דאָ געווען אַ יונ-גערמאַן, וועמען זיין פרוי האָט אויפ-גענומען אין אנ'אָפּגעשלאָסענעם צימער, האָט איהם מכבד געווען מיט טיי און צובייס, און אַז זי האָט זיך געהאַלטען מיט איהם די גאַנצע צייט, ווי מיט אַ געליבטען.

די פרוי, ווידער, האָט געדענקט, אַז אַזוי ווי עס איז שוין אַ פינף יאָהר נאָך דער חתונה, און די גאַנצע צייט האָט ער זיך שוין געקאָנט איבערצייגען, אַז נישט נאָר זי איז אָנשטענדיג און וועט נישט האָבען צו טון מיט פרעמדע מע-נער, נאָר זי איז נאָך פרום און היט זיך אָפּ נישט איבערצוטרעטען די קלענ-סטע רעליגיעזע עבירה, האָט ער שוין מסתמא אויפגעגעבען דאָס שפּיאָנירען און דעם גלויבען אין זיין ווערטעל, אַז אַ פרוי איז תמיד אונטער פערדאַכט.

זי האָט זיך דערום נישט געהיט נישט פאַר דער דינסט און נישט פאַר די שכנים, און, אויפ'ן צווייטען טאָג ווידער אויפגענומען דעם יונגענמאַן, ווידער פערבראַכט מיט איהם אין אַ בעזונדערן צימער.

אויפ'ן דריטען, צי פערטען מאָל, ווען דער יונגערמאַן איז געווען מיט איהר אין א בעזונדערן צימער, האָט זי דער-הערט, אַז איהר מאַן איז אַריינגעקומען זי האָט זיך פערלוירען און דעם יונגען-מאַן אַריינגערוקט אין דער קליידער-שאַפע, איהם פערשלאָסען און אַליין געוואַרט אויף איהר מאַן, ער זאָל אַריינקומען צו איהר.

ווען ער איז אַריינגעקומען און זי געפרעגט וועגען דעם יונגענמאַן, האָט זי געלייקענט און איז נאָך געווען ברוגז, למאי ער פערדעכטיגט זי; אָבער דער-קענט האָט ער, אַז זיין פרוי זאָגט נישט דעם אמת, און אַז איהר פּראָטעסט גע-גען זיין פערדעכטיגען זי איז אָהן האַרץ.

האָט ער אַ שמייכעל געטון און זיך געמאַכט בעקוועם: געזעצט זיך אויף אַ ווייכען שטול, פערויכערט אַ ציגאַר און זיך גוטיגען ענטשולדיגען פאַר א.ה.

עס קאָן זיין, אַז ער האָט בעמערקט, אַז דער יונגערמאַן ליגט דאָ ערגיץ בע האַלטען, און עס קאָן אויך זיין, אַז ער האָט זיך בלויז משער געווען; אָבער ווי עס זאָל שוין נישט האָבען געווען, דער פאַקט איז, אַז ער האָט זיך גע-זעצט, ווי ער וואָלט געקומען וואַרטען אויף אימיצען. ער האָט נאָך נישט גע-האַט געענדיגט אויסצורויכערען דעם ציגאַר, ווען פלוצלינג האָט ער דער-הערט אַ שאָרך אין צימער. די פרוי איז געוואָרען בלאַס. דערנאָך האָט זיך דערהערט, אַז אימיצער איז צוגעפאַלען צום טירעל פון דער קליידער-שאַפע. די פרוי איז געוואָרען טויט-בלאַס. זי איז צו, האָט אַ ריס געטון דאָס טירעל און דער יונגערמאַן איז אַ פער'חלש'-טער אַרויסגעפאַלען פון שאַפע. דער מאַן איז אַלץ געזעסען און געראויכערט.

שפּעטער האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז דער יונגערמאַן איז איהר ברודער, אַנ'אירלענדער, וואָס האָט נישט גע-וואָלט געהן אין מלחמה העלפען ענג-לאַנד, געגען וועמען די יונגע אירלענ-דישע בירגער האָבען אָנגעפיהרט רע-וואָלוציאָנערע אויפשטאַנדען, און אַזוי ווי די פּאָליציי האָט איהם געזוכט, איז ער אַנטלאָפען צו זיין שוועסטער קיין קאַ-נאַדע.

זי, ווידער, האָט געוואוסט, אַז איהר מאַן איז אַ פערברענטער פּאַטריאָט, האָט זי איהם נישט געוואָלט דערצעהלען פון איהר ברודער'ס רעוואָלוציאָנערע אַרבייטען און בדי זיין קומען קיין קאַ-נאַדע. דער סוף איז דאָך טאַקע געווען, אַז איהר מאַן האָט דעם ברודער איבער-געגעבען צו דער קאַנאַדער פּאָליציי און זי איז דערפאַר אַוועק פון איהר מאַן ביז אויף היינטיגען טאָג.

(נ. ט.)

גרויזאמער מארד פון 6 מענשען
אין א דארף הינטער ווארשא.

אין דארף איזאבעלין, ביי אזשאראוו, הינטער ווארשא איז אויסגעפיהרט געווארען אנ׳אנפאל אויף דער וואוינונג פון דער אלמנה ראזאליא קושעמינסקא. איהר הייזעל שטעהט הינטער׳ן דארף, צווישען וועלדער. זי איז געווען אנ׳ אריטע און האט געהאט 5 קינדער.

ווען מען איז אריין אין דער וואוינונג. וואס איז בעשטאנען פון איין, האלב-איי. בעפאלענעם צימער און דא האט מען דערזעהען א שרעקליך בילד:

אלץ אין דער וואוינונג איז געווען בעשפריצט מיט בלוט און 6 מענשען זענען שרעקליך צו׳הרג׳עטע, געלעגען אין קאלוזשעס בלוט אהן סימנים פון לעבען.

עס איז קלאר געווארען, אז אין דער וואוינונג איז אויסגעפיהרט-געווארען א שרעקליכער רציחה-אקט.

לויט ווי מען האט באלד פעסטגעשטעלט, איז דער אנפאל פארגעקומען ביי פאלגענדע אומשטענדען:

זונטאג אווענד האט זיך קושעמינסקא מיט איהרע קינדער געלעגט רוהיג שלאפען.

אין איין בעט — זי מיט׳ן 10-יעהריגען זוהן יוזעף, אין א צווייטען בעט — איהרע דריי טעכטער. די 21-יעהריגע מאריא, די 12-יעהריגע יוזעפא און די 10 יעהריגע זאפיא.

אין א ווינקעל, אויף א קאנאפע, איז פערבליבען שלאפען מאריא׳ס חתן, דער 20-יעהריגער סטאניסלאוו יאשטשאק.

ביינאכט, ווען די פאמיליע איז רוהיג געשלאפען, האבען באנדיטען געמאכט א לאך אין שטרויענעם דאך, זיך ארייגעקריכען אין שפייכלער און פון שפייכלער אין דער וואוינונג.

די ערשטע ארבייט פון די באנדיטען איז געווען — אויס׳ה ג׳ענען די גאנצע פאמיליע.

די באנדיטען האבען זיך נישט בעגנוגענט בלויז מיט׳ן שיסען זייערע קרבנות, נאר זיי האבען נאך אלעמען געפלעט די קעפ; דערביי איז די 10-יעהריגע זאפיא קושעמינסקא דערשטיקט געווארען.

ווען די פאליציי איז אריין אין דער וואוינונג, זענען 5 קרבנות שוין געווען טויט. און זענען געלעגען נאקעט אויף די בעטען.

בלויז די 21 יעהריגע מאריא קושעמינסקא האט נאך געלעבט. זי האט זיך אבער געפונען אין א צושטאנד פון סכנה און איז געווען בעוואוסטלאז, אזוי, אז מען האט ביי איהר קיין שום ערקלערונגען נישט געקענט ארויסבעקומען.

נאכ׳ן בעטראכטען גענוי די וואוינונג איז פעסטגעשטעלט געווארען, אז די באנדיטען האבען בערויבט די ארימע וואוינונג, צונעהמענדיג די זאכען פון די ערמארדעטע.

פאר דער פאליציי איז אבער מעהר ווי זיכער, אז נישט דאס איז געווען דער הויפט-צוועק פון די רוצחים, ווייל וועגען קושעמינסקא׳ן האט מען געוואוסט, אז זי איז די ארימסטע פון גאנצען דארף.

די באנדיטען האבען נאך געהאט געגרייט זיך מיטצונעהמען די קיה, זיי האבען אבער דערפון אין דער לעצטער מינוט רעזיגנירט.

עס איז אראבגעבראכט געווארען דער פאליצייאישער שפיר-הונד „צאפ", און א דאנק דעם דאזיגען הונד איז דער פאליציי באלד געלונגען ארויף אויף די שפורען פון די בעסטיאלישע מערדער.

באלד ווי מען האט דעם הונד אריינגעפיהרט אין דער וואוינונג, וואו די רציחה איז אויסגעפיהרט געווארען און ער האט אלץ ארומגעשמעקט, האט דער הונד געפונען די שפורען פון די באנדיטען אין שניי און האט אנגעהויבען לויפען שנעל אין דער ריכטונג פון א דערבייאיגען דארף. די פאליציאנטען זענען נאכגעלאפען דעם הונד. דערווייל איז „צאפ" צוגעלאפען צו א „כאלופע" אין דערבייאיגען דארף און האט אנגעהויבען שטארק בילען.

ווען מען איז מיט איהם אריין אין דער כאלופע, האט „צאפ" בעשמעקט 4 פערזאן, וואס זענען דארט אנוועזענד געווען, נאר ער האט זיי נישט נעריהרט.

מען האט די 4 פערזאן ארויסגעפ׳הר׳ט. דער הונד האט זיך אבער צו זיי נישט געריסען, וואס עס איז געווען א בעווייז, אז אקטיוו האבען די פערזאנען יעדענפאלס אין אנפאל קיין אנטייל נישט גענומען.

„צאפ" האט אבער די כאלופע בשום אופן נישט געוואלט פערלאזען. מען האט דאן דורכגעפיהרט אין דער וואוינונג א גענויע רעוויזיע וועלכע האט ענטדעקט א פערבלוטיגטען מעסער.

די פערזאנען, וואס האבען זיך געפונען אין דער וואוינונג, זענען דערווייל פערהאלטען געוואר־ען.

מאמע נאכעס,
אבער דאסמאל נישט אין טעאטער.

פון פאריז שרייבט מען:

אמאל פלעגען זיך טרעפען יונגע פארלעך, וועלכע האבען ליב געהאט צו שפילען „טעאטער פאר זיך אליין" אין די קלארע זומערדיגע נעכט אין בו-לאנער וועלדעל, וואו עס פלעגען פאר-קומען פערשידענע סצענעס. אבער היות די פאליציי האט אנגעהויבען אפט צו בעזוכען די פערבעהאלטענע ווינקעלעך פון דעם וועלדעל און איבעררייסען דאס „טעאטער - שפיל" אינ׳ם סאמען טשיקאווען מאמענט, האבען זיך די פאר-לעך אונטערגעטראגען אביסעל ווייטער, אינ׳ם וואלד פון וויל-ד׳אוורעי.

די פאליציי האט אויך דאס וועלדעל בעזוכט אין דער נאכט פונ׳ם 2-טען אויפ׳ן דריטען אויגוסט און דארט גע-כאפט 10 מענער און עלף פרויען און נאך א פערזאן פון א צווייפעלהאפטען מין, אלע אין א זעהר אנ׳אונצוויי‎פעל-האפטער פאזע. נאך דעם ווי מ׳האט זיי גענעבען גענוג צייט זיך אנצוטון, זע-נען זיי אפגעפיהרט געווארען אין קא-מיסאריאט.

צווייי פון זיי, דאס 20-יעהריגע מא-דעל פרל. גרעסי ברעט און ה׳ מאקס דע גאוויאן זענען מיטוואך בעשטאנען פאר׳ן געריכט.

פרל. גרעסי ברעט האט די גאנצע צייט בשעת׳ן געריכט געוויינט, נאכדעם ווי זי האט אין וועלדעל זעהר פיל גע לאכט. אויף דער פראגע, פארוואס איז זי געווען אזוי „לייכט אנגעטון" ענט-פערט זי מיט טרעהרען:

— ה ר כפער, ס׳איז געווען אזוי ווארים !..

דער פאליציי-קאמיסאר דערצעהלט, אז פרל. ב׳עט איז געווען אינגאנצען נאקעט און געטראגען גאר... א שאל אויפ׳ן האלז.

ה׳ מאקס דע גאוויאן, דער „ליבהא בער פונ׳ם טעאטער-שפיל" האלט זיך פאר׳, געריכט אויף אויך זעהר דושענ טעלמעניש. ער פערטיידיגט דעם כבוד פון זיין פריינדין און דערצעהלט אויך, אז עס איז געווען זעהר א ווארימע נאכט.

דאס געריכט האט דעם יונגען „שוי-שפילער" בעפרייט. דאס פריילין איז פער׳משפ׳ט געווארען צו 3 חדשים מיט א בעדינג

דאס פריילין איז אוועק פונ׳ם גע-ריכט מיט א שמייכעל אויף די ליפען.

די טעטיגקייט פון דער יוד. קאלאני-זאציע געזעלש. „טאר" אין פוילען.

ווארשע. (י. ט. א.) אונטער׳ן פאר-זיץ פון ה. ד. נאמבערג איז פארגעקו-מען א זיצונג פון דער יודישער קאלא-ניזאציע-געזעלשאפט „טאר". עס איז אויסגעהערט געווארען א בעריכט וועגען שאפען א מוסטער-פערמע אויף צו בעשעפטיגען פראקטיש ביי ערד-ארבייט די שילער וואס וועלען ענדיגען לאנד-ווירטשאפטליכע קורסען. די דעלעגאטען פון „טאר" אינזש. אגראנאם זיגמונד לע-ווין, דר. מ. גאלדענבערג און אינזש. קאבאצקי. וועלכע האבען בעזוכט, די פערמע אין וראכאוו, האבען געפונען די דאזיגע פערמע אין א טרויריגען מצב. כדי צו ראטעווען די דאזיגע פאזיציע פון יודישע ערד-ארבייט האבען די דע-לעגאטען אנגעקניפט אונטערהאנדלונגען מיט דער איצטיגער לייטונג פון דער גראכאווער פערמע, אנווייזענדיג, דאס אויב די פערמע וועט נישט איבערגע-געבען ווערען אין נייע הענד, וועט זי אונטערגעהען. צום בעדויערען האבען די אונטערהאנדלונגען ביז-איצט נישט געבראכט קיין רעזולטאט.

עס איז אויסגעהערט געווארען א בע ריכט פון אינזש. לעווין און רעד. ש. ביבער וועגען די פארבערייטונגען, וואס זענען געמאכט געווארען צו עפענען לאנדווירטשאפטליכע קורסען. עס איז שוין אויסגעארבייט געווארען און צו-געשטעלט אין מיניסטעריום צו בעשטע-טיגען א פראגראם פון די למודים.

עס איז אויך אויסגעהערט געווארען א בעריכט וועגען דער טרויעריגער לא-גע פון דער פערמע אין טשענסטאכאוו. די זיצונג האט קאנסטאטירט. אז די יו-דישע בעפעלקערונג אין פוילען טאר נישט דערלאזען אונטערגעהען די דא-זיגע פערמע. עס איז בעשלאסען גע-ווארען זיך שטעלען אין קאנטאקט מיט דער פערמע אין טשענסטאכאוו.

ווייטער איז בעשלאסען געווארען קומען אין פערבינדונג מיט די יודישע ערד-אייגענטימער ארום ווארשע וועגען געבען א מעגליכקייט די שילער פון די לאנדווירטשאפטליכע קורסען זיך פראק-טיש פערנעמען מיט ערד-ארבייט.

א ספעציעלע רעדאקציאנס - קאמיסיע מיט ה. ד. נאמבערג בראש איז בע-אויפטראגט געווארען אויסצוארבייטען א מעמאריאל פאר די אויסלענדישע יו-דישע אינסטיטוציעס מיט׳ן צוועק צו בעקענען זיי מיט די אויפגאבען פון „טאר". עס איז אויך בעשלאסען געווא-רען צו נאטיפיצירען „טאר" ביים „עמיגדירעקט", „יקא", „דזשאינט", פע-דעראציע פון די יודישע הילפס-געזעל-שאפטען אין לאנדאן און אנדערע.

א בעריכט פון דער טעטיגקייט פון „טאר" איז געשיקט געווארען צום דר. יאכעלמאן אין לאנדאן, אלס פערטרוי-אונגס מאן פון „טאר" אין ענגלאנד.

שרעקליכע „בירגער קראנקהייט".
(ענדע פון דער 3-טע זייט).

די דאקטארשע איז אבער אויך פרוי און זי מוז נקמה נעהמען אן איהר מא . טראכ? זי אויס א שרעקליכען, א טייוועלשען פלאן; זייער מיידעל — רעדט זי איין איהר מאן — איז נישט פון איהם. דער ארימער מענש פאלט אריין אין מעלאנכאליע, נאכדעם אין משוגעת. מ׳שיקט נאך א בעריהמטען פראפעסאר, וועלכער דארף זאגדירען די מאטיווען פון דער משוגעת. דער מאמענט איז א גרויסער, א נאבעלער. וועקט זיך אויף דער מענש אין דער פרוי? האט זי חרטה? איז זי זיך מודה? ניין! זי בלייבט הארט און ראכעזיכטיג ביז צום סוף. א שרעקליכע שטראף, אין פאריז, פאר האבען א מעטרעסע. דער מאן פערענדיגט זיין לעבען מיט זעלבסט-מארד.

ביידע דראמאטורגען - פראפעסארען קומען צו דער איבערצייגונג — און ווילען ברענגען אנדערע דערצו — אז שולדיג אין דער דראמע איז דער פע-מיניזם. וואלט די פרוי נישט געוואלט קאנקורירען מיט׳ן מאן אויף אלע געבי-טען און וואלט זיך בעסער אנגעגעבען מיט שטוב-זאכען, וואלט דער שלום-בית אויסגעזעהן פיל שעהנער.

ס׳איז א שטאנדפונקט, מיט וועלכען א סך צושויער און איבערהויפט צושוי-ערינס וועלען נישט זיין איינשטימיג. .

ווילען די ביידע דאקטוירים זיין „אריגינעל", צי ווייסען זיי טאקע נישט דעם אלף בית פון דער דראמאטישער קונסט, אז א פרוי, אין דער דראמע, מוז תמיד זיין סימפאטיש? זייער העל-דין, די דאקטארין, איז נישט ווייניגער גרויזאם ווי לאורא אין סטרינדבערג׳ס „פאטער".

פערפאלען. דאקטוירים ווייסען פארט נישט פון קיין סענטימענטאליטעט!

נ. פראנק.

קומט פון קאנאדא קיין פאריז
און דערשיסט זיין ווארשאווער כלה.

(סוף)

אין א שעהנעם זומערדיגען פארנאכט ווען זי האט געענדיגט איהר ארבייט און זי איז געשטאנען און געווארט אויף א „באס" זיך אומצוקעהרען אין איהר האטעל, האט זיך מיט איהר צופעליג פונאנדערגעשמועסט א שעהנער יונגער-מאן, וועלכער האט אויך געווארט אויף דעם זעלביגען „באס". ווייטער האט זיך ארויסגעוויזען, אז דער יונגערמאן וואוינט טאקע מיט איהר אין שכנות, אין דער זעלבער גאס; ער איז א בוכהאלטער אין א גרויסען פראנצויזישען באנק. פער-דינט נישט שלעכט און פערברענגט זעהר פרעהליך זיין פרייע צייט. נאך אין זעלביגען אווענד איז פויגעלע מיט איהם געגאנגען אין קינא, מען האט צוזאמען געגעסען.

אט אזוי איז פויגעלע געווארען פער-נומען ביימאג, און האט שוין מעהר נישט געהאט קיין לייריגע צייט אפילו ביי-נאכט... און זי האט שוין קיין צייט נישט געהאט צו שרייבען בריף צום חתן. באריס פלעגט איהר שרייבען און שרייבען. ער פלעגט אויך געלד איהר שיקען, וואס ווייטער אלץ מעהרער. אבער ער פלעגט אלץ ווייניגער פון איהר ערהאלטען איהרע ענטפערס... ביז זי האט גאר אינגאנצען זיך פון איהם געמאכט נישט וויסענדיג... שוין העכער א יאהר איז מערלאפען זינט פויגעלע איז געקומען אין פאריז. פאר דער צייט האט זי שוין געהאט אויך יענעם פראנצויזישען בוכהאלטער פער-לאזען, און געשלאסען בעקאנטשאפט מיט א שווייצערישען קונסט-מאלער, וועלכער איז געווארען אין איהר אינג ענדליך פערליבט און האט אינגאנצען איהר געווידמעט זיין פענזעל און זיינע פארבען... ער איז פון דער היים זעהר א רייכער, און פויגעלע פלעגט ער פער שיטען מיט די רייכסטע מתנות... ער האט ביי איהר גע׳פועל׳ט, זי זאל פער-לאזען איהר האטעל, וועלכער איז גע-ווען צו ארים און נישט לויט זיין עסטעטישען געשמאק... האט ער פאר איהר געדונגען א קליינע, אבער א שע-נע וואוינונג (צוזאמען מיט איהם האט זי נאך נישט געוואלט זיך בעזעצען), און מען פלעגט שטענדיג פערברענגען די פרייע צייט צוזאמען. פויגעלע האט פערגעסען מודיע צו זיין באריסען איהר נייעם אדרעס, פלעגען אלע זיינע בריף, וועלכע ער פלעגט נאך שיקען אויף איהר פריהערדיגען האטעל, ק מען צו איהם צוריק.

באריס איז שיער נישט משוגע גע-ווארען פון הארץ-ווייטאג, פערלירענדיג פויגעלען.

ענדליך איז ער אבער אזוי דערשלא-גען געווארען פון בענקשאפט און פער-צווייפלונג און פון ליבע, אז ער האט מעהר נישט געקענט ארבייטען, און איז נעלאפען מיט דער ערשטער שיף און געקומען אין פאריז זוכען זיין פויגעלע זיין געליבטע, זיין כלה!..

א חודש צייט האט ער איהר געזוכט אין אז ער האט איהר סוף כל סוף גע-פונען, האט זיך די זאך ארויסגעוויזען נאך פיל ערגער, ווי ער האט געמיינט... נישט קראנק, נישט געשטארבען, נאר זיין כלה האט זיך אויף איהם נישט געוואלט דערווארטען און האט איהם פערראַ-טען...

פונדעסטוועגען איז באריס געווען גרייט מוחל צו זיין איהר, פויגעלען, זיין כלה, איהר אומטרייקייט. אבי זי זאל פון דאסניי ווערען זיינע, ווי געווען.

פויגעלע האט איהם אבער איינמאך אפגעשמויסען פון זיך גלייך ביי דער ערשטער בעגעגעניש... זאל ער איהר לאזען צו רוה, און צו וואס איז ער גאר געקומען? זי האט איהם נישט גע רופען!...

— מיינסטו טאקע מיט איהם מיט׳ן שווייצארישען קינסטלער חתונה צו האבען? — האט באריס געפרעגט זיין כלה.

— איך וועל זיך נאך מיישב זיין, — האט זי איהם געענטפערט. — איך האב זיך נישט וואס צו איילען. מען איז דאך אין פאריז, נישט אין ווארשע...

באריס האט נאך עטליכע מאל גע-פרובט מיט איהר רעדען, אבער זי פלעגט איהם נישט וועלען אויסהערען און פלעגט איהם לאזען שטעהן אליין, ווי א נאר... האט ער פעסט בעשלאסען אז ער וועט זיך נישט לאזען אזוי שפייען אין פנים אריין.

ער האט זיך געטראכט, אז אויב ער וועט אויף זיין כלה נישט קענען אויר-קען מיט גוטען, וועט ער פרובען מיט בייזען... אלענפאלס טאר זי איצט צו קיין אנדערען נישט געהערען...

האט ער איהר איין פארנאכט אפ-געהיט, ווען זי איז געגאנגען אין רעס-טאראן, וואו זי עסט שטענדיג מיטאג און וואו זי טרעפט זיך מיט איהר קונסט מאלער, איידער זיי געהען וואו עס איז פערברענגען דעם אווענד... האט ער׳ באריס, צום לעצטען מאל געוואלט פאר איהר אויסגיסען זיין ביטער הארץ און איהר בעטען, זי זאל אויף איהם זיך ערבארעמען און ווידער איהם שענקען איהר ליבע, ווי געווען... זי איז אבער פון איהם אוועקגעלאפען מיט א געלעכ-טער, נאך איידער ער האט בעוויזען צו עפענען זיין מויל... דא האט גאר זיין בלוט איהם צוגעלאפען צום מארך, אז ער האט נישט געוואוסט, וואס מיט איהם טוט זיך, האט ער ארויסגעכאפט פון זיין קעשענע דעם רעוואלווער און נאכגעשאסען די פערראטערקע, זיין ענטלויפענדע כלה... און ער האט דע-רויף נישט קיין חרטה... זי האט קיין רחמנות נישט געהאט אויף זיין לעבען, טא פארוואס זאל ער רחמנות האבען אויף איהר לעבען?!..

אט אזוי האט דער אונגליקליכער פערברעכער געענדיגט זיין לאנגע ווידוי פאר דעם פראנצויזישען פאליציי-קאמי-סאר. נאכדעם האט מען איהם אונטער א שטארקער שמירה באלד אפגעפיהרט אין טורמע, וואו ער וועט בלייבען זי-צען ביז צום טאג פון געריכט...

י. ב-ריטש

טעלעגראמען.

אינטערפארלאמענטארישע אוניע בעט אינפארמאציעס.

אַנ׳ענטפער אויף׳ן קלאג-בריף וועגן רומעניען.

וואַרשאַ, 18. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספאָנדענט) היינט האָט דעפוטאַט קירשבראון בעקומען אַ תשובה אויפ׳ן בריף פונ׳ם יודישען קלאָב צו דער צווישען-פּאַרלאַמענטאַרישער אוניע. דער גענעראַל-סעקרעטאַר פון דער אוניע דאַנקט פאַר׳ן בריף פונ׳ם 28. דעצעמבער וועגן די געשעהענישען אין רומעניען, וועלכען ער האָט בעלייענט גרויס אויפמערקזאַמקייט. לויט דער קאָנסטיטוציע פון דער אוניע קען זי זיך אָבער נישט בעשעפטיגען מיט ענינים וואָס קענען פּריינגראַנגען אַ דיסהאַרמאָניע אין די אַרבייטען פון דער אוניע. ער דער גען. סעקרעטאַר קען אָבער זיך נישט בעשעפטיגען מיט׳ן ענין, נאָך וועט זיך פערזענליך דורכשמועסען מיט די רומענישע קאָלעגען בעת דער נאָהנטסטער זיצונג פון דער צווישען-פּאַרלאַמענטאַרישער אוניע, וועלכע וועט פאָרקומען אין פעברואַר.

ווייטער שרייבט דער גענעראַל סעקרעטאַר, אז די קלאָגע האָט אַ צו גוטען בעגריף וועגען דער טעטיגקייט און לאַגע פון דער אוניע. זי איז ווייט נישט אַזוי גענוי אינפאָרמירט וועגען אַלעם, וואָס ס׳געשעהט ווי מ׳שטעלט זיך פאָר. דאָך, שרייבט דער גען. סעקרעטאַר — האָבען מיר געוואוסט וועגען דער רעזיגנאַציע פון סענאַטאָר ה״ב ציר״לסאָן. דער סעקרעטאַריאַט איז גרייט אויפמערקזאַם צו מאַכען די פאָרשטעהער פון דער רומענישער גרופּע און בעט איהם גענוי צו אינפאָרמירען וועגען אַלע פאַקטען און געשעהענישען.

קאָנפערענץ פון די סוחר׳ישע בענק

וואַרשאַ, 18 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספאָנדענט). היינט האָט זיך דאָ אָנגעהויבען די קאָנפערענץ פון די סוחר׳ישע בענק. עס זענען פערטרעטען 25 בענק, וואָס זענען אָנגעשלאָסען אין פערבאַנד פון די קאָאָפּעראַטיווע בענק און 25 נישט אָנגעשלאָסענע. אַלס דעלעגאַט פון לאָדז איז פערטרעטען ה׳ ב. וואַקס.

סען. טרוסקער האָט געהאַלטען אַ רעפעראַט, אין וועלכען ער האָט אַרומגערעדט די אונגינסטיגע לאַגע פון די סוחרישע בענק.

די קאָנפערענץ דויערט נאָך.

די עפענונג פון דער יודישער קאַטעדרע אין קיעוו.

קיעוו. (י.ט.א.) די טאָג וועט דאָ פאָרקומען די פייערליכע עפענונג פון דער קאַטעדרע פאַר יודישער וויסענשאַפט און קולטור ביי דער אַלאוקראַינישער וויסענשאַפטס-אַקאַדעמיע.

די קאַטעדרע וועט האָבען דריי סעקציעס: אַ פילאָלאָגישע, היסטאָרישע און ליטעראַרישע.

ווידער קלאַנגען וועגען ענדערונגען אין דער רעגירונג.

ל מבערג, 18 (טעלעפאָניש). דער „וויעק נאָווי״ ווערט געוואויר, ווי ער פערזיכערט פון מוסגעבענדע קרייזען, וועגען ווייטערדיגע ענדערונגען אינ׳ם קאַבינעט פון מאַרשאַל פילסודסקי. דער סטאַניסלאַוואָווער וואָיעוואָדע, דער בעקאַנטער טהוער פון פ.פ.ס. ה׳ קאַראַסאַק זאָל בעשטימט ווערען אַלס אינערן מיניסטער, אַלס סטאַניסלאַוואָווער וואָיעוואָדע איז ער מיט אַ קורצער צייט צוריק בעשטימט געוואָרען, נאָר ביי ער זאָל זיך נאָהענטער בעקענען מיט דער מלוכה אַדמיניסטראַציע. אַלס האַנדעלס-מיניסטער זאָל בעשטימט ווערען דער פּיצעס פון סטאַניסלאַוואָווער שטאָדטראַט ה׳ כּוואָניעץ.

(אין די סאָציאַליסטישע סיים-קרייזען פערזיכערט מען, אַז ה׳ קאַראַסאַק איז נישט קיין טהוער פון פ.פ.ס. און די דאָזיגע פּאַרטיי נעהמט נישט פאַר איהם קיין שום פעראַנטוואָרטליכקייט).

55 צוגען פערשיט אין שניי.

מאָסקווא, 18. (ספ. טעל.). אין מערב-סיביר הערשען אויסערגעוועהנליך שטאַרקע פרעסט און גרויסע שטורם-ווינדען. 55 צוגען, וועלכע זענען פערשיט-געוואָרען דורכ׳ן שניי זענען געבליבען שטעהן אין מיטען פעלד. אין האַמסק דערגרייכט דער פּראָסט ביז 35 גראַד. דאַגעגען אָבער אין קרים האָט זיך שוין אָנגעהויבען אַ פולשטענדיגער פּריהלינג.

רעדאַקציאָנס-קאָלעגיום:
מ. בראָדערזאָהן, ל. בראַנט
ח. י. ברוכמאַנסקי, ב. זינגער
פעראַנטוואָרטל. רעד.: ח. קויפמאַן.
ארויסגעבער: פערלאַג „נייער פאָלקסבלאַט״, פּראָדוציר-קאָאָפּעראַטיווע מיט בעשר. האַפטונג.

מעלדונג.

אַכטונג פריזיר-מייסטער!

אַלע פריזיער-אינהאַבער ווערען געבעטען צו קומען היינט, מיטוואָך, דעם 19 ד. ח. האַלב 9 אָוונד אין פעראיינס-לאָקאַל פּאָלודניאָווא 4 וועגען זעהר דרינגענדע פאַך-אַנגעלעגענהייטען. 507

מעבעל

אין גרעסטען אויסוואַהל רעיעל און ביליג מיט די בעסטע בעדינגונגען בעקומט מען נאָר ביי ה׳

ווינטער, היליגסקי 41,

פּראָנט-געשעפט

כ׳קויף אַלטע מעבעל און צאַהל די העכסטע פרייזען. 659

לעטשניצע פון דאָקטוירים-ספּעציאַליסטען

בזשעזשינער 11, טעל. 37-63

אָפען פון 9 פריה ביז 7 אָ׳בענד

ד״ר וואַלינסקי	נאָז, האַלז, אויערן-קר.	4—3
ד״ר כשרשנער	קינדער-קראַנקהייטען	12—9½ 5—4
ד״ר שיפּמאַן	אינערליכע קראַנקה.	1—11 6—5
ד״ר לוביטש	הויט-און געשלעכטס קר.	2—12
ד״ר שמירגעלד	נערווען און גייסטעסקראַנק קר.	3—1
ד״ר גאָלדבלאַט	אויגען-קראַנקהייטען	2—12.30
ד״ר פליאַסבערג	כירורגישע קראַנקה.	1 —
ד״ר בערנסאָן	פרויען און געבורטס-הילף	4—3

פּסולקאַ-סער. פּיע, שפּר. רענטגען-שטראַהלען און שטעלען א. ז. וו. פּאָקען-שטעלען, קינסטליכע בערג-זון-בעשטראַהלונג, אַקנ-שפּריצונגען, מאַסאַזשען, עלעקטריזאַציע, אָפּעראַציעס. אויף פערלאַנג — וויזיטען אין שטאָט. — אין לאַבאָראַטאָריום מאַכען אַנאַליזען אַלע ערטע אַנאַליזען, ווי אויספּלעגמע און בלוט. 2170

אימפּונגען געגען שקאַרלאַטין.

ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען אַ

דענטיסטישער קאַבינעט

עס נעהמען אָן:

ד״ר זילבערשטיין	צאָהן-אַרצט	2 — 10 נ. מ.
ד״ר לאָזשינסקאַ סמאַראַפּאַלסקאַ	צאָהן-אַרצט	7—3

קינסטליכע ציהן, קראָנען, פּלאָמבען א. ז. וו. די לעטשניצע איז אויך שבת געעפענט.

עד מתי עצל תשכב?

ווי לאַנג וועסטו וואַרטען מיט דיינע איצטיגע און פאַר-מלחמה׳דיגע וועקסלען?

מתי תקום משנתך?

ווען וועסטו קומען אין ביוראָ

17 פּעטריקאָווער 17

2-טען הויף, פּאַרטער, דורכגאַנג זאַכאָדניאַ 52, וואו ס׳ווערט ערלעדיגט און געשריבען אַלערליי ביטעס לויט׳ן אויסטאַוו, קלאַוזולעס, זאַבעזפּיעטשעניעס אויף אַלע שטעדט אין פּוילען, אַפּעלאַציעס, אָפּאָזיציעס, אַדוואָלאַניעס, רעקורסען, וועגען פּעסער אין קאָמיסאַריאַט-רושאַנדו, ביטעס וועגען דירה און אוזשאָנד ראָזיעמטשי און אין אַלע פּאָליציי-בעצירקען, שותּפות-אַקטען, סטאַטוטען, אַקטען אינטערציזיעס, אַקטען דאַראָווינעס, קאַרנע ספּראַוועס, ווי אויך איבערזעצונגען אין אַלע שפּראַכען.

רעכטס-קאָנסולענט י. מאַנעלאַ, פּעטריקאָווער 17, זאַכאָדניאַ 52 שנעל, רעיעל און ביליג!

פּאַדערט איבעראַל

נאָר פּאַטענטירטע

פעלד-בעטען

פערזעהען מיט דער פאַבריקס-מאַרקע

PALMA-PATENT

פאַר וועלכע מיר גאַראַנטירען.

אויך שטענדיג אויף לאַגער אין אַ גרויסען אויסוואַהל: ניקעל-בעטען, קינדער-בעטען, אַטאַמאַנקעס, קינדער-וועגעלעך, שטאַקאָוע און געבעטע מאַטראַצען.

ביליגסטע פרייזען! רעיעלסטע בעהאַנדלונג! ביליגסטע פרייזען!

לאָדז, פּולנאָצנאַ 24.

הײַלפּעראַנאַנישע קורסען

פאַר שוואַכבעפעהיגטע און שווערערציהבאַרע קינדער. שפּראַכשטערונגען (שטאַמלען, טויבשטומהייט)

Dr. med. A. Szmirgeld

נערווען-אַרצט.

עלעקטריזאַציעס, ליכטהייל-אַפּאַראַטען.

CEGIELNIANA 8, tel. 51-89

עמפּפאַנגט פון 5 — 7 אָוונד.

Dr. med.

H. Lajchter

קאָנסטאַנטינער 9.

רוג זאַכאָדניע טעל. 49-66

צאָהן-כירורג

ספּעצ. פון כירורגישע קראַנקהייטען ווי: שטשענקעס, גומענס, דזשאַנסלעס, צאָהן-פיסטולעס א.ז.וו. נעמט אָן פון 1—3 און פון 7—9 אָוו. זונטאָג 10—12.

Dr. med.

STUPEL

Szkolna 12

ספּעציאַליסט פאַר הויט, האָר און וועגערישע קראַנקהייטען, מענער-שוועכע, רענטגען-שטראַהלען און קוואַרץ-ליכט, עלעקטראָ-טעראַפּיע.

נעמט אָן פון 6—9 אין אָוונד, פריהען 12—3 ביז 3 נאָכמ. 873

— ד״ר —

י. הערשפינקעל

Zawadzka 15, telefon 11-81

— — ספּעציאַליסט פאַר — —

קינדער-קראַנקהייטען.

נעמט אָן אינדערהיים פון 8—10 פריה און פון 3—5 נאָכמיטאָג און אין לעטשניצע „פּאָמאָק״.

+Radio Gum+

PREZERWATYWY

najlepsza **marka światowa**

Żądać w składach apteczn., aptekach, perfumerjach i w składach optycznych.

Reprez. na Łódź i województwo Łódzkie:

Perfumerja **D. MARKUS,**
Piotrkowska 59, tel. 28-02

Dr. Z.

Rakowski

ספּעציאַליסט פאַר אויערן, נאָז, האַלז, און לונגען-קראַנקהייטען.

קאָנסטאַנטינאָווסקאַ 9

טעלעפאָן 27-81.

שפּרעכשטונדען פון 12 ביז 2 און פון 5 ביז 7. נעמט אויך אָן אין לעטשניצע זגערזשער 17 פון 10—11 און פון 2—3 נ.מ.

Dr. med.

Braun

פּאָלודניאָווא 23

טעלעפאָן 40-26

ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט און ווענערישע קראַנקהייטען און מענער-שוועכע.

בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (האָר-אויספאַל)

נעמט אָן פון 9—12 פריה און פון 5 — 8 אָוונד.

Dr. med. **Ludwik**

Rapeport

Pr. Narutowicza 25 (Dzielna) tel. 44-10.

ספּעציאַליסט פאַר נירען, בלאָזען און האַרן-קראַנקהייטען.

נעמט אָן פון 1 ביז 2 און פון 4 ביז 7 אָוונד.

Dr. med.

L. Pikielny

ספּעציאַל-אַרצט פאַר נירען, בלאָזען און האַרן-קראַנקהייטען

Nawrot 8,

telefon 19-90.

עמפּפאַנגט פון 4—7 אָוו. 241

Dr. med.

W. Eychner

פרויען-קראַנקהייטען און אַקושעריע

זיך איבערגעצויגען אויף זגערזשער 11 טעל. 34-72.

נעמט אָן אין דער לעטשניצע פּעטריקאָווער 294 פון 12—2 מיטאָג אין דער היים פון 6-8 אָוו.

צו שלאָפען

קענען בעקומען 1 אָדער 2 יונגעלייט אין אַ בעזונדער צימער ביי אַ אַנשטענדיגע פאַמיליע, צו ערפאַהרען זשעלאַנאַ 10 וו. 2. 612

דענטיסט און צאָהנטעכניק

י. ביטענסקי

5 קאָנסטאַנטינער

עמפּ. אָן אַלע טאָג פון 9 פריה ביז 8 אָוונד.

פרייזען ביליג! בעהאַנדלונג אויך אויף אויסצאָהלונג

וואָרנט וועגען אייער געזונד

די „שווייצאַרישע ביטערע קרייטער״ (מיט דער מאַרקע „Kogut״) זענען ענטשפּרעכענד ביי מאַגען-קראַנקהייטען, קישקעס, אַבסטרוקציעס און גאַל-שטיינער.

„Szwajcarskie Gorzkie Zioła”

זענען אַ מילד און נאַטורעל דורכרייניגונגס-מיטעל, וואָס פערלייכטערט די פונקציעס פון די פערדייאונגס-אָרגאַנען און ווירקען געגען דיקקייט. די „שווייצאַרישע ביטערע קרייטער״ ערוועקען אַנ׳אַפּעטיט.

עס פערקויפען די אַפּטייקען און סקלאַד אַפּטעטשנעס אַ שאַכטעל צו 1.50 זל. הויפּט-סקלאַד איז די אַפּטייק פון

A.Gąsecki Warszawa, ul. Leszno 41

מיר שיקען אַרויס אַמוועניגסטען 2 שאַכטלען נאָכ׳ן ערהאַלטען פון 4.30 זל. (מיט איבערשיקען). 1468

די דאַמע,

וועלכע האָט פערלוירען אין פּוילישען טעאַטער פערעל אַ לענגערע צייט צוריק, ווערט געבעטען זיך צו ווענדען מיט אַ שריפטליכע אָפערטע אין אַדמ. פון „נ.פ.״ אונטער P

לעטשניצע פון דאָקטוירים-ספּעציאַליסטען

און ערצטליך-דענטיסטישער קאַבינעט

זגערזשסקאַ 17, טעל. 16-33.

ד״ר ראַקאָווסקי	נאָז, האַלז, אויערן קר.	11-10 3-2 7½—6½
ד״ר רושאַנער	הויט-און געשלעכטס-קר.	11—10 2—1
ד״ר גאָלדשטיין-פּאָלאַק	אויגען-קראַנקהייטען	2-1 8-7
ד״ר יוסטמאַן	נערווען-קראַנקהייטען	2—12
ד״ר ראָזענצווייג	קינדער-קראַנקהייטען	12-10 5-4
ד״ר פּאַפּיערני	פרויען-און געבורטס-הילף	1-11½ 6-5
ד״ר קאַנטאָר	כירורגישע-קראַנקהייטען	4-3 ז.1-2
ד״ר ווײַנבערג	אינערע הערץ לונגען-קר.	1-11 7-5½
ד״ר סטופּעל	רענטגען	6-4 12-10
א. גראָדזענטשיק	צאָהן-אַרצט	7—3
נ. ראָזעס	צאָהן-אַרצט	2—9

צאָהן-פּלאָמבירונג, בעלייכטונגען, קראָנען, מאָסטען, א או. וו. ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען

רענטגען-אינסטיטוט

היילונג פון הויט-קראַנקהייטען פון קאָפּ (פּאַרך) מיט רענטגענשטראַהלען, פאַר בעשטראַהלונג און דורכליכטונגען, קוואַרץ-לאַמפּע, דיאַטערמיע, לעקטריזאַציע, אַלע מעגליכע אַנאַליזען. אַ קורס פאַר אַמאָלער.

אימפּונגען געגען שאַרלאַך (שקאַרלאַטין) פון 4—5 נאָכמ.

די לעטשניצע איז אויך אָפען זונטאָג.

חיוּם אין ד ר שטאָט.

אַבאָנעמענטס-פּרייזען: [illegible]

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat”, spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman

Czcionkami i drukiem „Najer Folksblat”, Piotrkowska 21.